

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Účetní uzávěrka a závěrka v obchodní společnosti

Jakub Řehounek

**Bakalářská práce
2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub Řehounek**
Osobní číslo: **E10782**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Účetní uzávěrka a závěrka v obchodní společnosti**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vymezit jednotlivé úkony a procesy související s účetní uzávěrkou a závěrkou v konkrétní společnosti.

Zásady:

- Vymezení pojmů účetní uzávěrky a závěrky.
- Průběh účetní uzávěrky a závěrky.
- Průběh účetní uzávěrky a závěrky v konkrétním podniku. Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. KOCH, J. Účetní závěrka podnikatelů: za rok 2012. Český Těšín: Poradce, 2013, 168 s. ISBN 978-80-7365-337-8.
2. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada, 2010, 144 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
3. RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2013. 13. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2013, 1112 s. ISBN 978-80-7263-793-5.
4. STROUHAL, J. Účetní závěrka. 2. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 304 s. ISBN 978-80-7357-692-9.
5. SVATOŠOVÁ, J.; TRÁVNÍČKOVÁ, J. Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele 2011. Olomouc: Anag, 2011, 348 s. ISBN 978-80-7263-645-7.

Vedoucí bakalářské práce:

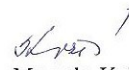
Ing. František Sejkora
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. října 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Jakub Řehounek

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce panu Ing. Františku Sejkorovi za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Dále patří mé poděkování společnosti Traffic, a. s. za poskytnutí informací a materiálů k vypracování praktické části mé bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce pojednává o účetní uzávěrce a závěrce v obchodní společnosti. V teoretické části jsou popsány základní pojmy vztahující se k tomuto tématu, samotný postup účtování na konci účetního období a obsahová náplň jednotlivých výkazů. Praktická část práce se zabývá konkrétními postupy a procesy sestavení účetní závěrky ve společnosti Traffic, a. s.

KLÍČOVÁ SLOVA

účetní uzávěrka, účetní závěrka, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, obchodní společnost

TITLE

Closing the books and financial statement in a business company

ANNOTATION

This thesis deals with the financial statements of the company. The theoretical part describes the basic concepts related to this topic, the procedure at the end of the accounting period and the content of all statements. The practical part deals with the specific procedures and processes of preparing the financial statements in the company of Traffic, a. s.

KEYWORDS

closing the books, financial statement, balance sheet, income statement, Business Company

OBSAH

ÚVOD	10
1 VYMEZENÍ POJMŮ ÚČETNÍ UZÁVĚRKY A ZÁVĚRKY	11
1.1 FUNKCE ÚČETNICTVÍ	11
1.2 ÚČETNÍ ZÁSADY	11
1.3 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ	12
1.4 ÚČETNÍ DOKLADY	13
2 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	15
2.1 PŘÍPRAVNÉ PRÁCE	15
2.1.1 Inventarizace majetku a závazků	16
2.1.2 Závěrečné operace u zásob	18
2.1.3 Odpis pohledávek	21
2.1.4 Tvorba opravných položek	22
2.1.5 Kontrola časového rozlišení nákladů a výnosů	22
2.1.6 Zaučtování kurzových rozdílů	23
2.1.7 Tvorba rezerv	25
2.1.8 Zaučtování dohadných položek	25
2.2 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	26
2.2.1 Výpočet výsledku hospodaření	26
2.2.2 Výpočet a zaučtování daně z příjmu	26
2.2.3 Uzavření účtů	27
3 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	29
3.1 ROZVAHA	30
3.2 VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT	31
3.3 PŘÍLOHA	32
3.4 PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	32
3.5 PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU	33
4 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA A ZÁVĚRKA V TRAFFIC, A. S.	34
4.1 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	36
4.1.1 Oceňování a způsob účtování majetku a zásob	36
4.1.2 Inventarizace majetku a zásob	38
4.1.3 Inventarizace pohledávek a závazků	39
4.1.4 Tvorba opravných položek k pohledávkám a odpis pohledávek	39
4.1.5 Časové rozlišení	40
4.1.6 Dohadné položky	41
4.1.7 Výpočet a zaučtování odložené daně	41
4.1.8 Výpočet a zaučtování splatné daně	42
4.2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	43
4.2.1 Rozvaha	43
4.2.2 Výkaz zisků a ztrát	46
4.2.3 Příloha a přehled o změnách vlastního kapitálu	49
ZÁVĚR	51
POUŽITÁ LITERATURA	52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Postup prací při výpočtu daně z příjmů.....	27
Tabulka 2: Struktura rozvahy	31
Tabulka 3: Majetek společnosti Traffic, a. s. a jeho evidence.....	36
Tabulka 4: Vývoj zásob ve společnosti Traffic, a. s.....	38
Tabulka 5: Vývoj zásob ve společnosti Traffic, a. s.....	39
Tabulka 6: Opravné položky v Traffic, a. s. k 31. 12. 2012.....	39
Tabulka 7: Postup při výpočtu odložené daně v Traffic, a. s.	41
Tabulka 8: Postup při výpočtu splatné daně v Traffic, a. s.	42
Tabulka 9: Rozvaha společnosti Traffic, a. s. za rok 2012.....	43
Tabulka 10: Výkaz zisků a ztrát společnosti Traffic, a. s. za rok 2012.....	46
Tabulka 11: Přehled o změnách vlastního kapitálu v Traffic, a. s. v letech 2010-2012.....	49

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Oběh účetních dokladů	14
Obrázek 2: Schéma účtování manka do normy	17
Obrázek 3: Schéma účtování manka nad normu	18
Obrázek 4: Schéma účtování přebytku	18
Obrázek 5: Schéma účtování způsobem A	19
Obrázek 6: Schéma účtování způsobem B	19
Obrázek 7: Schéma účtování o zboží na cestě.....	20
Obrázek 8: Schéma účtování nevyfakturované dodávky	21
Obrázek 9: Schéma účtování odpisu pohledávky.....	21
Obrázek 10: Schéma účtování opravné položky k DHM	22
Obrázek 11: Schéma účtování kurzové ztráty na pokladně.....	24
Obrázek 12: Schéma účtování kurzového zisku na bankovním účtu	24
Obrázek 13: Schéma účtování tvorby a čerpání zákonné rezervy.....	25
Obrázek 14: Schéma účtování splatné daně z příjmu z běžné činnosti.....	27
Obrázek 15: Podniková struktura firmy Traffic, a. s.	35
Obrázek 16: Vývoj HV ve společnosti Traffic, a. s. v letech 2006-2012.....	49

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

a. s.	Akciová společnost
CF	Cash flow
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
D	Dal
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
MD	Má dáti
Sb.	Sbírka zákonů
VH	Výsledek hospodaření
ZC	Zůstatková cena

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je účetní uzávěrka a závěrka v obchodní společnosti. Sestavení účetní závěrky a operace, které tomuto okamžiku předcházejí, jsou pro obchodní společnost vrcholem účetních prací na konci každého účetního období. Tyto činnosti zabezpečují správnost a úplnost údajů v účetních knihách a jejich provedením je zajištěno, že účetnictví podává věrný a poctivý obraz o majetkové a finanční situaci účetní jednotky.

Účetní uzávěrka je rozdělena do dvou etap. První etapou jsou přípravné práce, které zahrnují například inventarizaci majetku společnosti. Druhou etapou je pak samotné uzavření účetních knih.

Účetní závěrka je klíčovým dokumentem, který obsahuje především rozvahu, výkaz zisků a ztrát a přílohu. Údaje z těchto výkazů poskytují uživatelům závěrky informace o hospodaření firmy, jejím majetku a její finanční situaci. Tyto výkazy slouží také jako podklad pro finanční analýzu, která společnosti pomáhá určit její silné a slabé stránky a zjistit její výkonnost. Vyhodnocení údajů získaných finanční analýzou slouží jako jeden z nástrojů řízení podniku.

Cílem této práce je vymežit jednotlivé úkony a procesy související s účetní uzávěrkou a závěrkou v konkrétní společnosti. Materiály pro zpracování této problematiky poskytla společnost Traffic, a. s. Jedná se o velkoobchodní společnost zabývající se především prodejem tabákových výrobků, potravin a doplňkového sortimentu.

První část této práce je zaměřena na teorii, která obsahuje vysvětlení základních pojmů souvisejících s tématem, vymezení právních norem, popis jednotlivých etap účetní uzávěrky a také obsahové vymezení účetních výkazů.

Druhá část zachycuje postup sestavení účetní závěrky v obchodní společnosti v praxi. Jsou zde popsány všechny etapy, jež v roce 2012 předcházely sestavení účetních výkazů ve společnosti Traffic, a. s. V závěru praktické části jsou zobrazeny samotné výkazy za rok 2012.

1 VYMEZENÍ POJMŮ ÚČETNÍ UZÁVĚRKY A ZÁVĚRKY

Účetnictví je ekonomická disciplína, zachycující informace o stavu a pohybu majetku a jeho zdrojů, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření účetní jednotky za určité období.

Hlavním úkolem účetnictví je věrně zobrazit ekonomickou skutečnost účetní jednotky pro majitele, banky, finanční úřady, statistické úřady, zákazníky, veřejnost aj. [6]

1.1 Funkce účetnictví

Účetnictví plní několik základních funkcí:

- informační funkce,
- dispoziční funkce,
- kontrolní funkce,
- důkazní funkce,
- daňová funkce.

Informační funkce spočívá v poskytování údajů o stavu podniku, jeho hospodaření a finanční situaci interním i externím uživatelům. Dispoziční funkce znamená, že informace z účetnictví jsou použity jako podklad pro další rozhodování o řízení podniku. Kontrolní funkce pak umožňuje využívat účetní informace pro kontrolu stavu majetku a přispívá k jeho ochraně. Důkazní funkce se zabývá důsledně vedeným účetnictvím, které slouží jako důkazní prostředek v případě sporů. A nakonec funkce daňová, kdy podnikatelský subjekt získává z účetnictví podklady pro výpočet daňových povinností. [2]

Z hlediska všech funkcí účetnictví jsou účetní jednotky povinny při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky dodržovat obecně uznávané účetní principy a zásady, a to i v případě, kdy účetní jednotky zvolí účetní postup, který není výslovně upraven účetními předpisy.

1.2 Účetní zásady

Účetní zásady představují soubor pravidel, které podniky dodržují při vedení účetnictví a při sestavování a předkládání účetních výkazů. Nejsou vyhlášeny samostatným právním předpisem, ale většina důležitých zásad je zapracována do zákona o účetnictví nebo do prováděcí vyhlášky. Všechny účetní zásady mají přispět k dosažení věrného a poctivého obrazu. Klíčové účetní zásady jsou popsány níže. [11]

Velmi významnou roli hraje v účetnictví *zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti*. Podle ní jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné a přehledné tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Zobrazení je věrné, pokud obsah položek účetní závěrky odpovídá skutečnému stavu a je poctivé, jestliže jsou při něm použity účetní metody způsobem, jež vede k dosažení věrnosti.

Akruální princip je jedním z nejdůležitějších principů, které musí účetní jednotka dodržovat. Dle tohoto principu jsou účetní jednotky povinny účtovat podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž časově a věcně souvisejí. Veškeré náklady a výnosy jsou takto účtovány bez ohledu na okamžik jejich zaplacení nebo přijetí.

Další klíčovou zásadou je *zásada opatrnosti*. Účetní jednotky ke konci rozvahového dne vykazují jen zisky, které byly skutečně dosaženy a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které jsou jim známy k okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, jaký je výsledek hospodaření. Tato zásada je naplňována pomocí rezerv, opravných položek a odpisů.

Podle *principu podvojnosti a souvztažnosti* musí být každá skutečnost, kterou účetnictví zobrazuje, zaúčtována na dvou stranách účtů, a to na straně Má dáti a na straně Dal.

Dokladovost a inventarizace znamená, že každý účetní případ musí být zaznamenán účetním zápisem a doložen účetním dokladem. Jednotlivé skutečnosti účetnictví zobrazuje až na základě těchto ověřených účetních dokladů.

Zákaz kompenzace účetní jednotce nařizuje účtovat o aktivech a pasivech, nákladech a výnosech samostatně bez vzájemného zúčtování. [13]

Některé z těchto účetních zásad jsou vzájemně v rozporu, a je tak na účetní jednotce, aby našla rozumný kompromis, díky němuž může být realizována hlavní ze zásad a to věrné a poctivé zobrazení předmětu účetnictví. [12]

1.3 Legislativní úprava účetnictví

Účetnictví podnikatelů v České republice je upraveno soustavou předpisů na úrovni zákonů a norem, které navazují na další věcně právní předpisy a zákony. Těmito normami ve svém souhrnu je vytvářen účetní systém. Základním kamenem tohoto systému je zákon o účetnictví a z určitého hlediska také obchodní zákoník. Na tyto dva základní pilíře pak navazuje řada dalších zákonů a norem, které jsou věcným základem pro účetnictví. Například

se zde jedná o zákon o daních z příjmu, zákon o cenných papírech, insolvenční zákon, zákon směnečný a šekový a další zákony. Dále se účetnictví řídí prováděcími předpisy a to zejména vyhláškami Ministerstva financí podle § 37b zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a Českými účetními standardy, které upravují používání účetních metod a postupů účtování v jednotlivých oblastech účtování a pro jednotlivé typy účetních jednotek.

Základní předpisy upravující účetnictví jsou zejména:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- vyhláška č. 500/2002 Sb.,
- České účetní standardy,
- ostatní právní předpisy nepřímo ovlivňující účetnictví. [11]

Účetní jednotky jsou dle těchto předpisů povinné vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a trvalé.

1.4 Účetní doklady

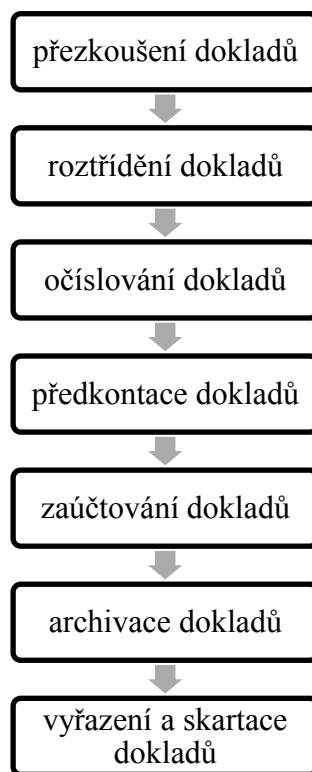
Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí splňovat určité charakteristiky. Musí být úplné, přesné, pravdivé, přehledné a včasné.

Účetní doklady musí dále obsahovat tyto náležitosti:

- označení účetního dokladu,
- obsah účetního případu a jeho účastníky,
- okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- okamžik uskutečnění účetního případu,
- podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Když doklad všechny tyto náležitosti nesplňuje, nejedná se o doklad účetní a nelze na jeho základě účtovat.

Ve vnitřní směrnici účetní jednotky musí být v souladu s právní úpravou stanovena posloupnost činností, které musí být v souvislosti s účetními doklady uskutečněny. Oběh účetních dokladů je zobrazen na Obrázku 1.

Obrázek 1: Oběh účetních dokladů

Zdroj: upraveno podle [12]

V okamžiku kdy podnik vystaví nebo obdrží doklad, je třeba jej přezkoušet. Jedná se o kontrolu formální i obsahovou. Jsou-li doklady v pořádku, přichází na řadu jejich třídění. To probíhá nejprve podle druhů a poté v rámci jednotlivých druhů i z časového hlediska. Následně se účetní doklady pro usnadnění práce očíslují. Číslování může pomoci odhalit případné ztráty účetních dokladů. Předkontací se rozumí stanovení souvztažných účtů, na které se účetní případ zachytí, a to včetně odpovídajících částek. Předkontované doklady se následně zaúčtují a doplní se na ně datum a podpis osoby, jež je zaúčtovala. Zaúčtované doklady se poté musí dle platné české účetní legislativy archivovat. Až po ukončení archivační lhůty je možné doklady vyřadit a skartovat. [12]

2 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA

Účetní uzávěrka je proces uzavírání účetních knih a předchází sestavení účetní závěrky. Představuje komplex uzávěrkových prací, zahrnující zejména podrobnou účetní analýzu účtů včetně jejich obsahového vymezení, prověření úplnosti, správnosti a pravdivosti účetních záznamů, provedení inventarizace a účetní vypořádání jejich zjištění, posouzení správného zařazení příjmů, výnosů, výdajů a nákladů do příslušného účetního období a jednotlivých druhů majetku do příslušných položek. [3]

Cílem uzávěrkových operací je zabezpečení věcné správnosti a úplnosti údajů v účetnictví tak, aby závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky.

Sestavení účetní závěrky předchází řada prací, bez kterých by účetní závěrka nebyla správná a úplná a nepodávala by věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Jedná se o tzv. přípravné práce a práce spojené s uzavíráním účetních knih.

Celý proces účetní závěrky lze uspořádat následovně do čtyř fází:

- přípravné práce, které zabezpečují věcnou správnost a úplnost údajů v účetních knihách,
- účetní uzávěrka, tj. uzavření rozvahových a výsledkových účtů hlavní knihy a vyúčtování výsledku hospodaření za dané účetní období,
- sestavení účetní závěrky, které spočívá v sestavení rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy,
- následné povinnosti, jimiž se rozumí audit účetní závěrky a uložení účetní závěrky a výroční zprávy do sbírky listin vedené v Obchodním rejstříku. [12]

2.1 Přípravné práce

Cílem přípravných prací je zajistit správnost, úplnost a průkaznost účetnictví. Dále je nutné, aby všechny účetní případy byly zaúčtovány do období, se kterým časově a věcně souvisejí. Jedná se o základní a nejnáročnější etapu nezbytnou pro další postup.

Mezi přípravné práce patří následující procesy:

- inventarizace majetku a závazků,

- závěrečné operace u zásob,
- odpis pohledávek,
- tvorba opravných položek,
- kontrola časového rozlišení nákladů a výnosů,
- zaúčtování kurzových rozdílů,
- tvorba rezerv,
- zaúčtování dohadných položek,
- zaúčtování splatné a odložené daně z příjmů,
- sestavení daňového přiznání. [12]

2.1.1 Inventarizace majetku a závazků

Pomocí inventarizace majetku a závazků dokazuje účetní jednotka, že je její účetnictví úplné a průkazné. Probíhá porovnáním skutečného stavu majetku a závazků se stavem majetku a závazků v účetnictví. Aby bylo dosaženo úplnosti a průkaznosti, oba stavy musí být totožné. Účetní jednotka musí také při inventarizaci zohlednit předvídatelná rizika a potencionální ztráty, které se daného majetku a závazků týkají a jež jsou známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, a dále veškerá možná snížení hodnoty, a to bez ohledu na fakt, že výsledkem hospodaření účetní jednotky je zisk nebo ztráta.

Inventarizace je prováděna k okamžiku, k němuž je sestavována účetní závěrka jako řádná či mimořádná, a dále pro účely podání návrhu na vyrovnání. Takové inventarizace jsou nazývány jako periodické.

Kromě inventarizací periodických mohou účetní jednotky provádět i inventarizace průběžné. Jejich termín si zvolí účetní jednotka sama. Tyto inventarizace však nelze posoudit jako inventarizace prováděné v rámci účetní závěrky, a proto je nelze použít jako podklad pro průkaznost a úplnost účetnictví. [12]

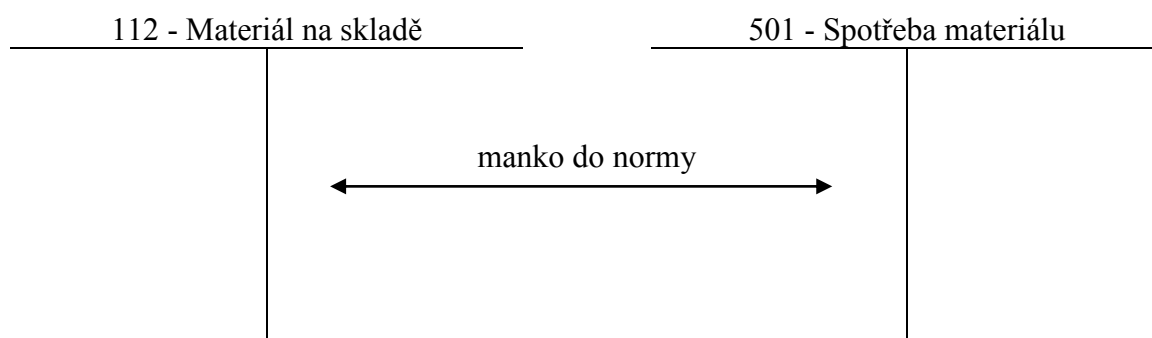
Postup inventarizace se skládá z několika na sebe navazujících etap. První etapou je plánování a příprava inventarizace, na kterou navazuje zjištění skutečného stavu majetku, závazků a vlastního kapitálu (inventura). Dále se musí porovnat skutečný stav se stavem účetním a vyčíslit se inventarizační rozdíly. Tyto zjištěné rozdíly se poté prošetří, vypracuje se návrh na jejich vypořádání a následně se zaúčtují. Posledním krokem je návrh na snížení ocenění majetku a jeho zaúčtování.

Účetní jednotky rozlišují inventuru fyzickou a inventuru dokladovou. *Fyzická inventura* je prováděna u majetku hmotné povahy, mezi který můžeme řadit dlouhodobý hmotný majetek, zásoby, finanční majetek jako hotovost nebo ceniny a další majetek hmotné povahy, například majetek najatý formou finančního leasingu. [5]

Dokladová inventura se provádí u pohledávek a závazků, a dále u takového majetku, kde fyzickou inventuru nelze provést. Patří sem například dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek, stavy na bankovních účtech, pohledávky, závazky, rezervy, opravné položky a položky časového rozlišení a dohadné položky.

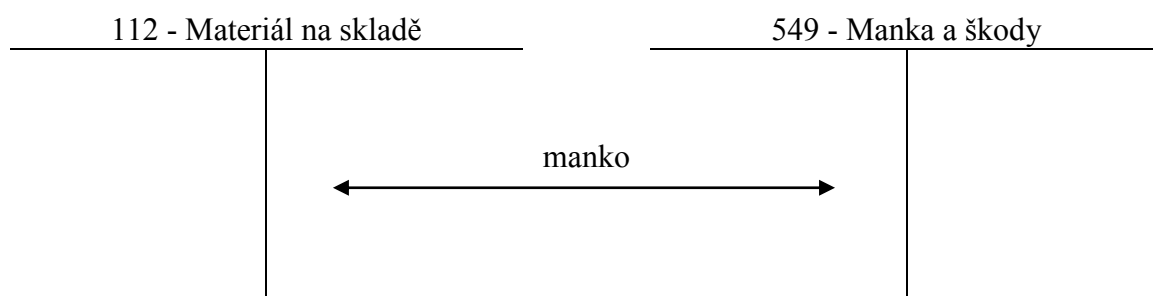
Inventurou zjištěné stavy je nutné zaznamenat do inventurních soupisů, které jsou považovány za průkazné účetní záznamy. Pokud je skutečný stav zjištěný inventurou odlišný od stavu v účetnictví, dochází k inventarizačním rozdílům. Těmito rozdíly jsou manka a přebytky. Manko nastává v okamžiku, kdy je stav v účetnictví vyšší než stav skutečný a přebytek v okamžiku, kdy je stav v účetnictví naopak nižší než stav skutečný. [12]

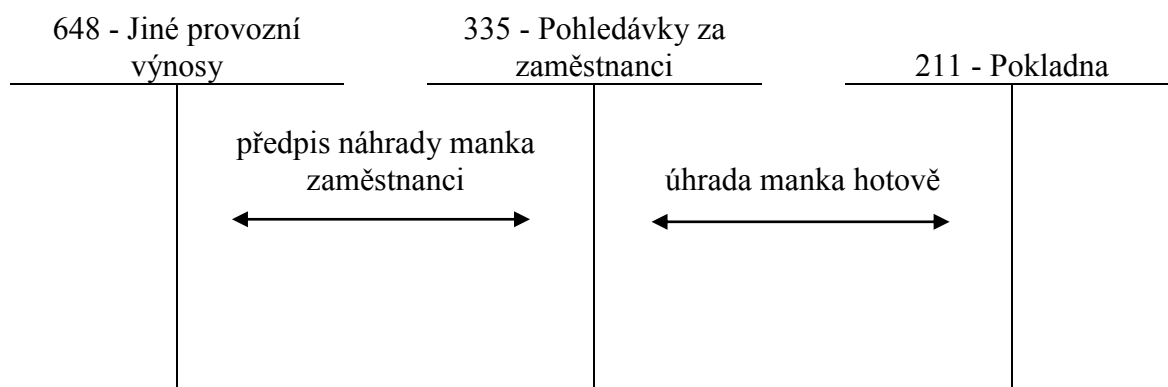
Je možné rozlišovat manka do normy, způsobené například vypařováním tekutin nebo vysycháním materiálu, a manka nad normu. Rozdíly do normy se účtují do provozních nákladů, například na účet 501 – *Spotřeba materiálu* nebo na účet 504 – *Prodané zboží*. Rozdíly, hlavně manka (schodky) nad normu či u majetku, u kterého se normy pro úbytek nestanovují, se obvykle účtují na účet 549 – *Manka a škody*. Účtování o mankách a přebytcích je zobrazeno na obrázcích 2-4. [11]

Obrázek 2: Schéma účtování manka do normy

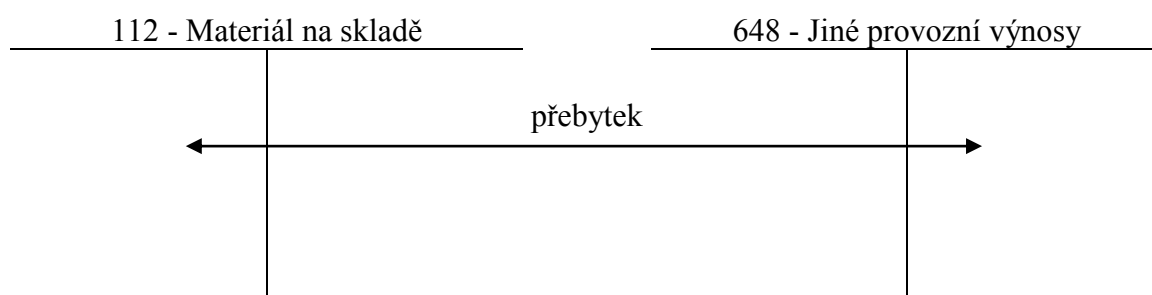
Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 3: Schéma účtování manka nad normu

Zdroj: vlastní zpracování

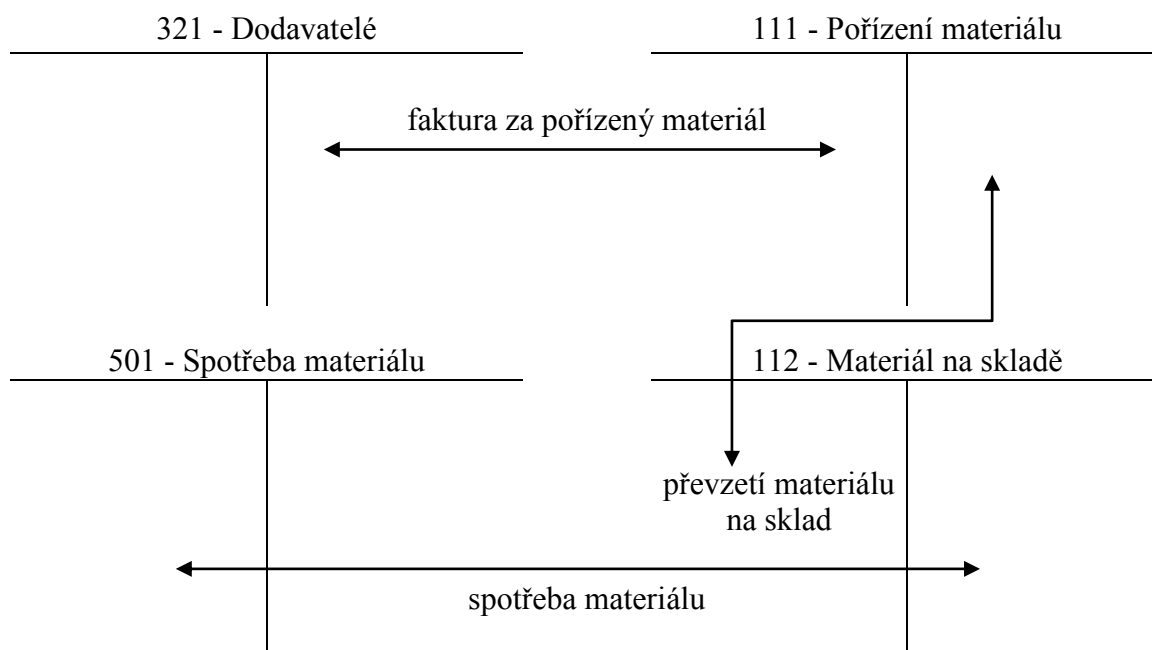
Obrázek 4: Schéma účtování přebytku

Zdroj: vlastní zpracování

2.1.2 Závěrečné operace u zásob

Před uzavřením účetních knih musí účetní jednotka zaúčtovat určité účetní případy související se zásobami, a to v závislosti na tom, zda účetní jednotka používá pro účtování o zásobách způsob A nebo B.

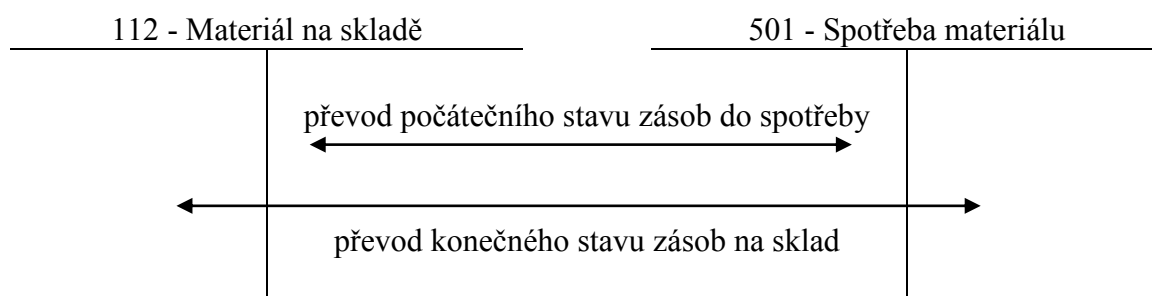
Způsobem A účetní jednotky účtují o zásobách v průběhu účetního období prostřednictvím účtů účtových skupin 11 – *Materiál*, 12 – *Zásoby vlastní výroby* a 13 – *Zboží*. Úbytky zásob pak alokují do nákladů na účet 501 – *Spotřeba materiálu*, 504 – *Prodané zboží* resp. jako korekci výnosů ve skupině 61 – *Změna stavu zásob vlastní výroby*. Tento způsob účtování je zobrazen na obrázku 5. [12]

Obrázek 5: Schéma účtování způsobem A

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci způsobu B účetní jednotky účtují nákupy zásob přímo na příslušné nákladové účty 501 – *Spotřeba materiálu* a 504 – *Prodané zboží*, zatímco rozvahové položky 112 – *Materiál na skladě* a 132 – *Zboží na skladě a v prodejnách* nepoužívají v průběhu účetního období vůbec. K rozvahovému dni je pak počáteční stav rozvahových položek převeden do nákladů a následně se konečné stavy zjištěné na skladových kartách zásob převádějí z nákladů zpět do rozvahy na účty 112 a 132. Účtování způsobem B je zobrazeno na obrázku 6. [12]

Obrázek 6: Schéma účtování způsobem B

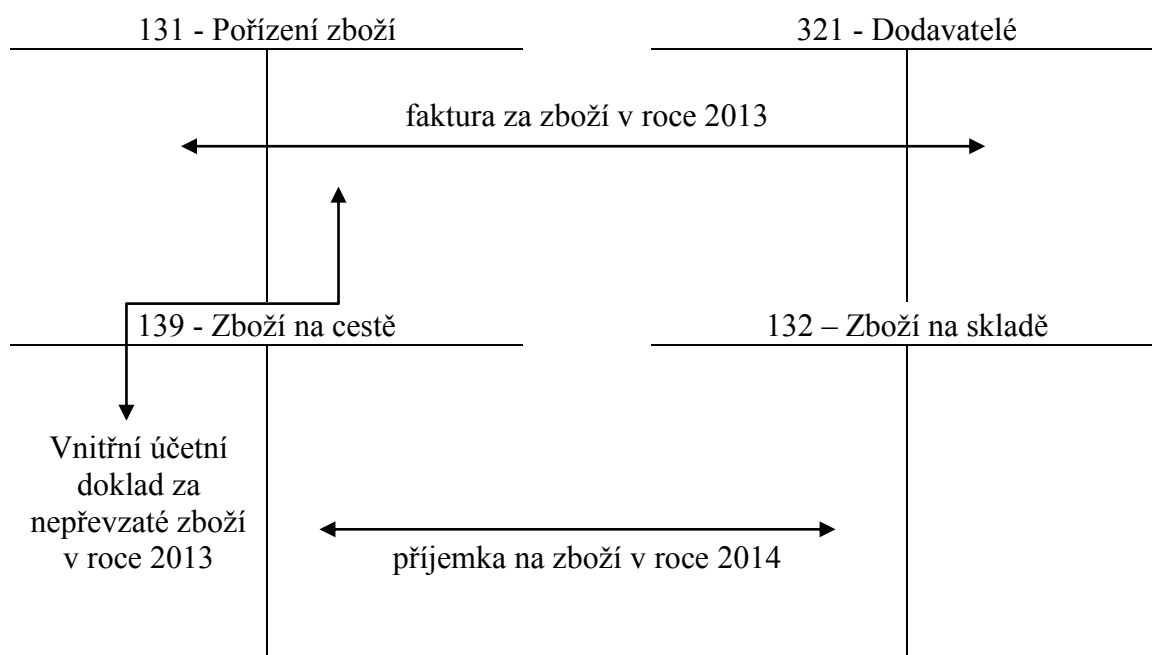
Zdroj: vlastní zpracování

Účty 111 – *Pořízení materiálu* a 131 – *Pořízené zboží* nesmí k rozvahovému dni vykazovat jakýkoliv zůstatek. Proto mohou v praxi nastat dvě následující situace:

- firma obdržela doklad, ale nakoupenou zásobu k rozvahovému dni neobdržela – účtuje o zásobách na cestě,

- firma obdržela nakoupenou zásobu, ale ta nebyla k rozvahovému dni ještě vyfakturována – účtuje o nevyfakturovaných dodávkách.

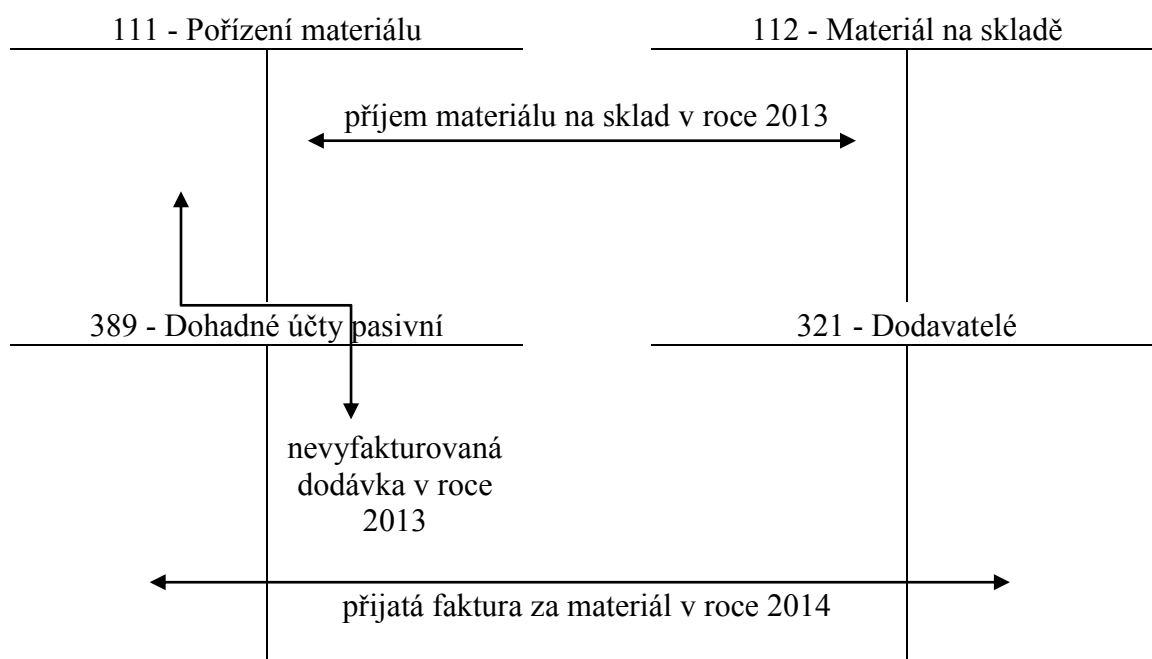
V případě účtování o zásobách na cestě odúčtuje k rozvahovému dni účetní jednotka zůstatek účtu 111 – *Pořízení materiálu* nebo 131 – *Pořízení zboží*, a to na vrub účtu 119 – *Materiál na cestě* nebo 139 – *Zboží na cestě*. V následujícím účetním období pak při příjmu zásoby na sklad na základě příjemky účetní jednotka odúčtuje zůstatek účtu *Zásoby na cestě* na vrub účtu 112 – *Materiál na skladě* nebo 132 – *Zboží na skladě a v prodejnách*. Tento postup je zobrazen na obrázku 7. [12]

Obrázek 7: Schéma účtování o zboží na cestě

Zdroj: vlastní zpracování

U nevyfakturovaných dodávek účetní jednotka k rozvahovému dni odúčtuje zůstatek účtu 111 – *Pořízení materiálu* nebo 131 – *Pořízení zboží*, a to ve prospěch účtu 389 – *Dohadné účty pasivní*. V následujícím období pak při přijetí faktury účetní jednotka odúčtuje zůstatek účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* ve prospěch účtu 321 – *Dodavatelé*. Účtování o nevyfakturovaných dodávkách je zobrazeno na obrázku 8. [12]

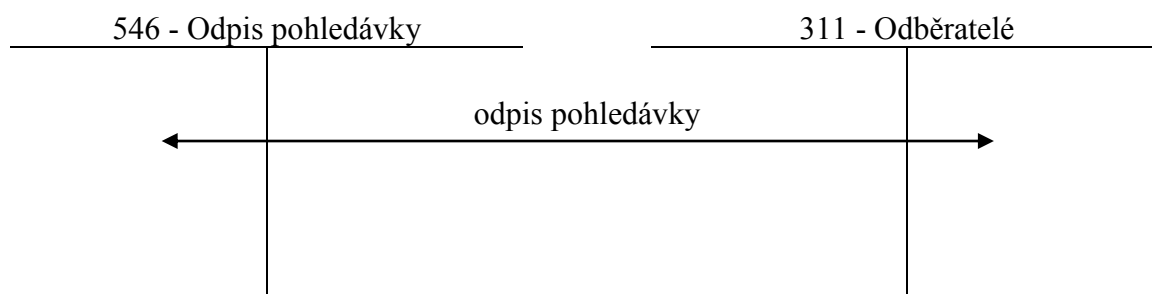
Obrázek 8: Schéma účtování nevyfakturované dodávky

Zdroj: vlastní zpracování

2.1.3 Odpis pohledávek

Hlavním důvodem pro odpis pohledávky je v praxi její nedobytnost, což znamená, že ji věřitel z určitých důvodů nemůže vymoci.

Rozlišujeme dva druhy odpisů pohledávek. Prvním z nich je daňově účinný odpis pohledávky, který lze provést u pohledávky nabyté postoupením, vkladem a při přeměně společnosti, a to za předpokladu, že o pohledávce bylo při jejím vzniku účtováno ve výnosech, byla zahrnuta do základu daně a lze k ní tvořit opravné položky. Jedná se například o promlčenou pohledávku, pohledávku za dlužníkem, jenž je v insolventním řízení, pohledávku za dlužníkem, který zemřel a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích, pohledávku za právnickou osobou, jež zanikla bez právního nástupce atd. Účtování se pak provádí pomocí účtu 546 a je zobrazeno na obrázku 9. [12]

Obrázek 9: Schéma účtování odpisu pohledávky

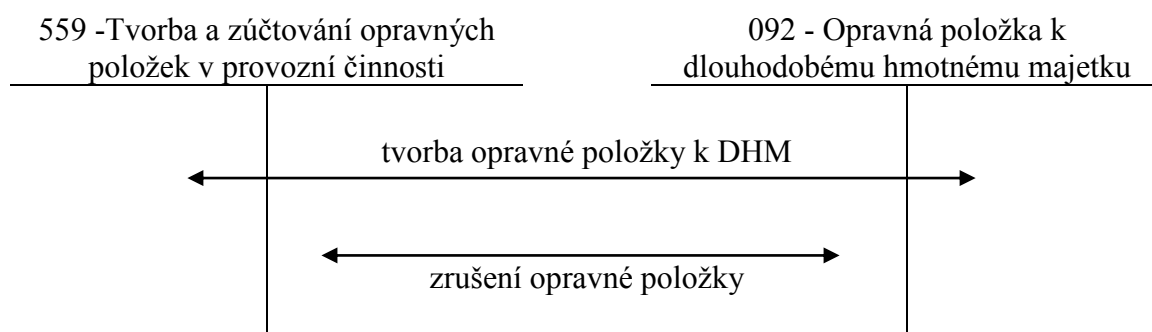
Zdroj: vlastní zpracování

Druhým typem je daňově neúčinný (účetní) odpis pohledávek, který provádí účetní jednotka na základě vlastního rozhodnutí. Jedná se například o pohledávky, u kterých by náklady na vymáhání překročily jejich výtěžek, o pohledávky, kde je dlužník dle sdělení příslušného orgánu (policie, soud) neznámého pobytu, případně o pohledávky promlčené. Náklad takto odepsané pohledávky však není daňově uznatelný. [12]

2.1.4 Tvorba opravných položek

Opravné položky se vytvářejí pouze k majetkovým účtům a slouží k vyjádření přechodného snížení hodnoty majetku v účetnictví. To znamená, že se opravné položky použijí tehdy, pokud účetní hodnota majetku zachycená na účtech je vyšší než skutečná hodnota majetku zjištěná inventarizací. [3]

Opravné položky se tvoří k dlouhodobému majetku, zásobám, krátkodobému finančnímu majetku a k pohledávkám a jejich tvorba se účtuje na vrub účtů z účtových skupin 55 a 57. Snížení nebo zrušení opravné položky se pak účtuje ve prospěch příslušných nákladových účtů. Tento postup je zobrazen na obrázku 10. [11]

Obrázek 10: Schéma účtování opravné položky k DHM

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud dojde k trvalému snížení hodnoty majetku, například poškozením, nepoužívá se opravná položka, ale odpis majetku.

2.1.5 Kontrola časového rozlišení nákladů a výnosů

Účetní jednotka je povinna účtovat o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, se kterým časově a věcně souvisejí bez ohledu na to, ve kterém období došlo k platbě, resp. k pohybu peněžních prostředků.

Mezi položky časového rozlišení patří tyto účty:

- 381 - *Náklady příštích období* – zde se vykazují částky výdajů, které byly uskutečněny v běžném účetním období, avšak tyto výdaje se týkají nákladů příštího účetního období (např. nájemné placené předem),
- 382 - *Komplexní náklady příštích období* – zde se vykazují částky výdajů peněžních prostředků, které se týkají nákladů příštích účetních období, a které se souhrnně vztahují k určitému účelu (např. náklady na dlouhodobou propagaci),
- 383 – *Výdaje příštích období* – představují náklady, které s běžným účetním obdobím souvisejí, avšak výdaj na ně dosud nebyl uskutečněn (např. nájemné placené pozadu),
- 384 – *Výnosy příštích období* – představují částky příjmů v běžném období, které se však věcně vztahují k výnosům příštího účetního období (např. předem přijaté nájemné),
- 385 - *Příjmy příštích období* – v této položce účetní jednotka vykazuje částky peněžních prostředků, které v běžném účetním období nepřijala, avšak časově a věcně souvisejí s výnosy běžného období (např. pojišťovnou přiznané pojistné plnění, které nebylo v běžném období uhrazeno).

Před uzavřením účetních knih je nutné ověřit, zda jsou náklady, výnosy, příjmy a výdaje zaúčtovány do účetního období, se kterým časově a věcně souvisejí. Dále se také musí ověřit, zda jsou splněny pro všechny případy časového rozlišení současně tři podmínky (účel, čas, částka), které jsou uvedeny v § 13 odst. 1 a § 19 odst. 1 vyhlášky, popřípadě zda není nutné provést úpravu časového rozlišení. [3]

2.1.6 Zaúčtování kurzových rozdílů

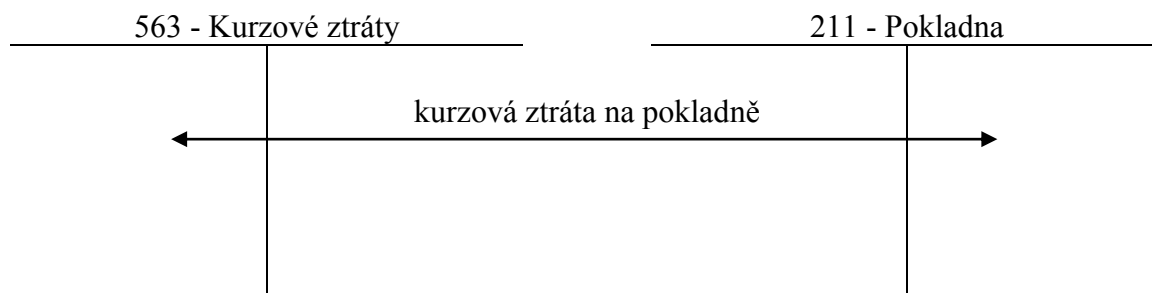
Účetní jednotky zjišťují kurzové rozdíly a účtují o nich u majetku a závazků vyjádřených v cizí měně. Je nutné, aby tento majetek a závazky byly k rozvahovému dni přepočteny na domácí měnu, a to kurzem devizového trhu, jenž je vyhlášen centrální bankou. [3], [12]

V případě, že domácí měna vůči měně zahraniční oslabí (devalvace), vzniká při přepočtu aktiv v cizí měně kurzový zisk. V opačném případě (revalvace) vzniká kurzová ztráta.

Při uzavírání účetních knih se účtuje o dále popsaných položkách.

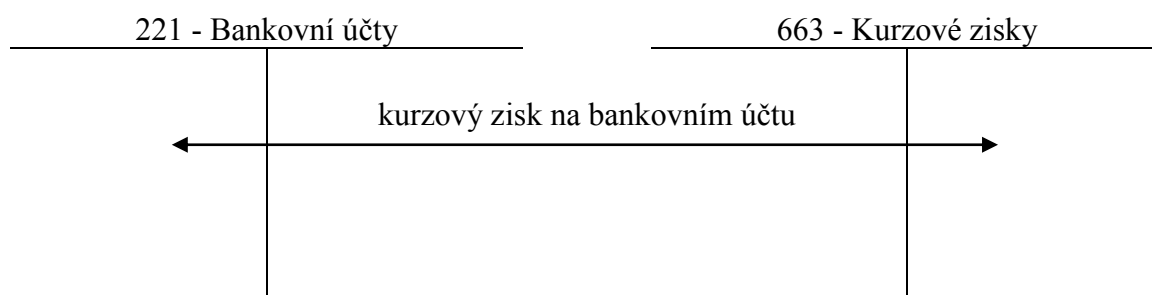
Pohledávky, závazky, ceniny v cizí měně, valutová pokladna a devizový účet se přepočítávají na českou měnu k rozvahovému dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka, a to kurzem devizového trhu stanoveného Českou národní bankou. Rozdíl z přecenění tohoto

majetku a závazků se účtuje na účty 563 – *Kurzové ztráty* a 663 – *Kurzové zisky*. Účtování o kurzových rozdílech je zobrazeno na obrázcích 11 a 12.

Obrázek 11: Schéma účtování kurzové ztráty na pokladně

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 12: Schéma účtování kurzového zisku na bankovním účtu

Zdroj: vlastní zpracování

Přepočet *cenných papírů a podílů v cizí měně* k rozvahovému dni závisí na druhu cenného papíru a na jeho ocenění. U cenných papírů v cizí měně oceňovaných reálnou hodnotou a u majetkových účastí oceňovaných ekvivalencí se kurzovými rozdíly není třeba zabývat, jelikož reálná hodnota nebo ekvivalenční hodnota již kurzový rozdíl zahrnuje a samostatně se o nich neúčtuje. V případě, že majetkový cenný papír nebo podíl v cizí měně není oceňován reálnou hodnotou či ekvivalencí, účtují se zjištěné kurzové rozdíly na příslušné účty tohoto finančního majetku a souvztačně se tyto kurzové rozdíly vyúčtují na rozvahovém účtu 414 – *Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků*.

U dlužných cenných papírů, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, se kurzové rozdíly účtují na vrub účtu 563 – *Kurzové ztráty* nebo ve prospěch účtu 663 – *Kurzové rozdíly*.

U opravných položek k majetku v cizí měně je účelem a cílem, aby vycházela primárně z hodnoty aktiva v cizí měně přepočítaného příslušným kurzem k rozvahovému dni. [11]

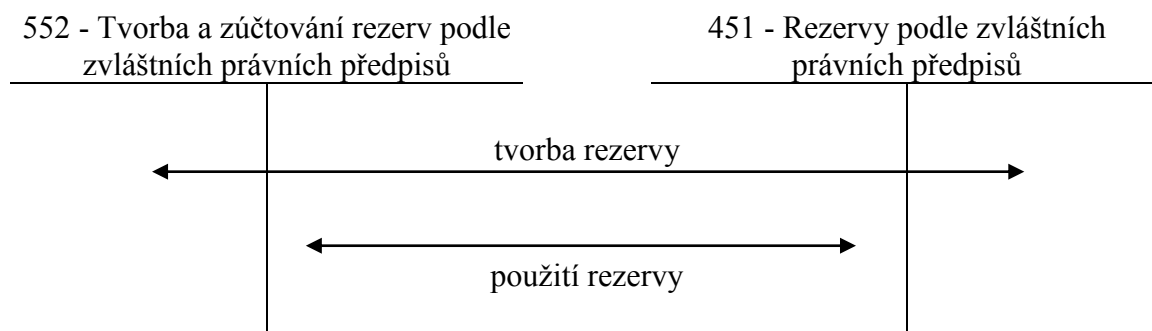
2.1.7 Tvorba rezerv

Účetní jednotky používají rezervy k pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, ale není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou.

Podle zákona o účetnictví rozlišujeme rezervy účetní a podle zvláštních právních předpisů, zejména podle zákona o rezervách, rezervy zákonné. Mezi *účetní rezervy*, jejichž tvorba není daňovým nákladem, patří rezerva na rizika a ztráty, rezerva na daň z příjmu, rezerva na důchody a podobné závazky a rezerva na restrukturalizaci.

Zákonné (daňové) rezervy jsou primárně nástrojem pro daňovou optimalizaci. Nejvýznamnějším právním předpisem pro tuto oblast rezerv je zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Mezi rezervy zákonné patří především rezerva na opravu hmotného majetku a dále pak rezerva na pěstební činnost v lesích a ostatní rezervy (na odbahnění rybníka, na vypořádání důlních škod atd.). [5], [11]

Tvorba rezerv se účtuje ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 45 a na vrub příslušného účtu nákladů v účtových skupinách 55, 57, 58 a 59. Použití rezervy nebo její zrušení pro nepotřebnost se pak účtuje na opačných stranách těchto účtů. Tento postup je zobrazen na obrázku 13. [3]

Obrázek 13: Schéma účtování tvorby a čerpání zákonné rezervy

Zdroj: vlastní zpracování

2.1.8 Zaúčtování dohadných položek

Dohadné položky vyjadřují odhadnutou výši závazků a pohledávek. Jejich používání je zásadní součástí sestavování účetní závěrky. Jedná se o účetní případy, které mají charakter pohledávek nebo závazků, ale v běžném období nejsou obvykle doložitelné externím dokladem. Účetní jednotka tak zná účel a čas, avšak nezná přesnou částku daného závazku nebo pohledávky.

Podle směrné účtové osnovy se pro účtování dohadných položek používají účty v účtové skupině 38 – *Přechodné účty aktiv a pasiv*. *Dohadné účty aktivní* se účtují na účtu 388 a jejich typickým příkladem je dosud pojišťovnou nevyúčtovaná náhrada škody. *Dohadné účty pasivní* se pak účtují na účtu 389 a zde lze jako příklad uvést nevyúčtované telefonní služby, nevyúčtovanou spotřebu energie apod. [3]

Dohadné položky se zruší v okamžiku obdržení konečné dokumentace (např. faktura) a místo nich se zaúčtuje pohledávka nebo závazek v konečné výši podle obdržených dokladů.

2.2 Účetní uzávěrka

2.2.1 Výpočet výsledku hospodaření

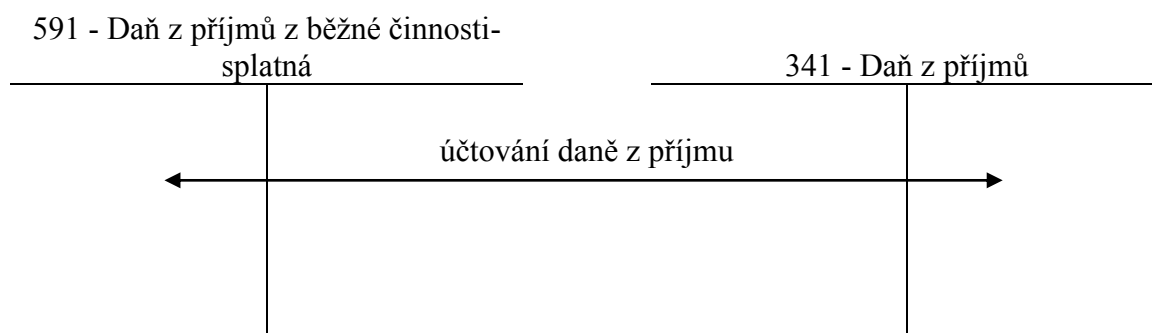
Výsledek hospodaření účetní jednotky tvoří samostatnou kategorii vlastního kapitálu. Zjišťuje se převodem zůstatků nákladových a výnosových účtů na příslušný účet účtové skupiny 71 – *Účet zisků a ztrát*. Výsledek hospodaření může mít podobu zisku nebo ztráty. V případě, že se jedná o zisk (výnosy převyšují náklady), jedná se o vlastní zdroj financování, který je plně k dispozici účetní jednotce. [12], [13]

2.2.2 Výpočet a zaúčtování daně z příjmu

Před uzavřením účtů musí účetní jednotka ještě vypočítat a zaúčtovat splatnou daň z příjmu a případně daň odloženou.

Odložená daň je nástrojem, jenž účetní jednotce pomáhá poctivě zobrazit její výkonnost. O této dani povinně účtují jen jednotky se zákonnou povinností auditu. Odložená daň se zjišťuje z úhrnu přechodných rozdílů, které vznikají z rozdílného účetního a daňového pohledu na položky zachycené v účetnictví. Jde o časový nesoulad zobrazení některých operací v účetnictví a jejich daňový dopad. O odložené dani účtuje účetní jednotka například v případě rozdílných daňových a účetních odpisů, při tvorbě opravných položek k pohledávkám, zásobám apod. Účetní jednotce může vzniknout odložený daňový závazek nebo odložená daňová pohledávka. [3], [5]

Splatná daň ze zisku představuje povinnost odvést do státního rozpočtu daň v souladu s ustanovením zákona o daních z příjmů. Účetní jednotka tuto daň vypočítá ze zdanitelného zisku v daňovém přiznání jako jednu položku, ale v účetnictví se musí zaúčtovat samostatně daň z činnosti běžné (591 – *Daň z příjmů z běžné činnosti-splatná*) a mimořádné (593 – *Daň z příjmů z mimořádné činnosti-splatná*). Souvztažný zápis se účtuje na účtu 341 – *Daň z příjmů*. Postup účtování je zobrazen na obrázku 14. [7]

Obrázek 14: Schéma účtování splatné daně z příjmu z běžné činnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví není ještě konečným základem daně z příjmů, a musí se v daňovém přiznání upravit. Postup této úpravy je znázorněn v tabulce 1.

Tabulka 1: Postup prací při výpočtu daně z příjmů

Daňové přiznání	Účetnictví
hrubý účetní VH ← + náklady daňově neúčinné - výnosy daňově neúčinné daňový základ před úpravou - úprava § § 20 a 34 daňový základ po úpravách daň z příjmu - slevy na dani (§35) splatná daň z příjmů →	výnosy - text hrubý účetní VH - daň z příjmů - odložená daň výsledek hospodaření k rozdělení

Zdroj: upraveno podle [7]

2.2.3 Uzavření účtů

Každý účet s výjimkou účtu 702 musí k rozvahovému dni vykazovat nulový zůstatek. Uzavírání účetních knih probíhá pomocí účtu 710 – *Účet zisků a ztrát* a dále účtu 702 – *Konečný účet rozvahový*.

Nejprve se musí zjistit obraty stran MD a D jednotlivých účtů a vyčíslit jejich konečné zůstatky. Poté se převedou zůstatky aktivních rozvahových účtů na vrub účtu 702 a zůstatky pasivních rozvahových účtů ve prospěch tohoto účtu. Účet 702 – *Konečný účet rozvahový* je podkladem pro sestavení rozvahy.

Konečné stavy nákladových účtu se převedou na vrub účtu 710 a konečné stavy výnosových účtu ve prospěch tohoto účtu. Pomocí účtu 710 se zjistí výsledek hospodaření, který se musí nakonec také převést na účet 702 – *Konečný účet rozvahový*. [1], [9]

3 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Účetní závěrka je klíčovým dokumentem, kterým vrcholí účetní práce v účetní jednotce za celé období. Účetní závěrka musí jejím uživatelům poskytnout širokou škálu informací o majetkové, finanční a důchodové situaci podniku a musí vytvořit komplexní obraz o podniku a jeho hospodaření. Jsou v ní zdokumentovány významné události, které se v průběhu účetního období uskutečnily, a komentovány skutečnosti mající dopad na majetkovou a finanční situaci podniku a její hospodářský výsledek.

Účetní závěrka by měla splňovat určité kvalitativní požadavky. Především by měla být srozumitelná, měla by podávat věrný a pravdivý obraz o předmětu účetnictví, měla by obsahovat všechny významné údaje a měla by být zajištěna její srovnatelnost s předchozími účetními obdobími.

Zákon o účetnictví vymezuje tři druhy účetních závěrek, a to závěrku řádnou, mimořádnou a mezitímní. *Řádná účetní závěrka* je sestavována k poslednímu dni účetního období. *Mimořádná účetní závěrka* je sestavována zejména dle § 17 a § 19 zákona o účetnictví a sestavuje se například v případě likvidace, konkurzu, vyrovnání atd. V případech, kdy to vyžadují zvláštní právní předpisy, v průběhu účetního období nebo k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne mohou účetní jednotky v souladu s § 19 odst. 3 sestavit *Mezitímní účetní závěrku*. [1], [4], [11]

Účetní závěrku lze sestavit v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu. V plném rozsahu ji sestavují podnikatelé, kteří mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem a zveřejňovat údaje z ní. Akciové společnosti pak sestavují závěrku vždy v plném rozsahu.

V České republice účetní závěrku tvoří:

- rozvaha,
- výkaz zisků a ztrát,
- příloha.

Účetní závěrka v plném rozsahu většinou dále obsahuje:

- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu.

Účetní závěrka v plném i ve zjednodušeném rozsahu musí dále obsahovat základní údaje, kterými jsou obchodní firma (název) účetní jednotky a její sídlo, identifikační číslo, právní

formu účetní jednotky, předmět podnikání, rozvahový den, okamžik sestavení účetní závěrky a podpis statutárního orgánu účetní jednotky. [5]

3.1 Rozvaha

Rozvaha představuje uspořádaný přehled majetku (aktiv) a zdrojů jeho financování (pasiv) k určitému časovému okamžiku. Při jejím sestavování jde o získání věrného obrazu ve třech základních oblastech – majetkové situaci podniku, zdrojích financování a finanční situaci podniku.

Aktiva jsou v rozvaze rozdělena na dlouhodobý majetek, krátkodobý (oběžný) majetek a ostatní aktiva. Do dlouhodobého majetku lze zařadit dlouhodobý majetek hmotný a nehmotný a dále majetek finanční (finanční investice). Do oběžného majetku patří zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky. Mezi ostatní aktiva lze zařadit zejména zůstatek účtů časového rozlišení (náklady příštích období a příjmy příštích období).

Stranu pasiv je možné označit jako stranu zdrojů financování podniku. V rozvaze jsou pasiva rozdělena na vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva. Vlastní kapitál obsahuje především základní kapitál, kapitálové fondy, fondy ze zisku a výsledek hospodaření. Cizí kapitál obsahuje rezervy, dlouhodobé závazky, krátkodobé závazky a bankovní úvěry a výpomoci. Do ostatních pasiv lze pak zařadit časové rozlišení (výdaje příštích období a výnosy příštích období) a dohadné položky. [10]

Pokud účetní jednotka sestavuje rozvahu ke dni svého vzniku, jedná se o *rozvahu zahajovací*. Naopak pokud je rozvaha sestavována ke dni ukončení činnosti účetní jednotky, nazývá se *rozvahou konečnou*. Nejčastěji je ale možné setkat se s *rozvahou řádnou*, kterou účetní jednotka sestavuje v pravidelných intervalech, vždy po 12 kalendářních měsících. Je sestavována k poslednímu dni účetního období tzv. rozvahovému dni. Je-li potřeba vykázat účetní data k jinému okamžiku než je pravidelný termín, sestavuje účetní jednotka *rozvahu mimořádnou*. Důvodem pro sestavení je obvykle narušení běžného chodu účetní jednotky, např. účetní jednotka vstupuje do konkursu, likvidace atd. Pokud účetní jednotka sestavuje rozvahu k prvnímu dni účetního období a tento den není dnem vzniku účetní jednotky, jedná se o *rozvahu počáteční*. [5]

Struktura rozvahy je zobrazena v následující tabulce 2.

Tabulka 2: Struktura rozvahy

Rozvaha ke dni x	
Aktiva	Pasiva
Dlouhodobý majetek - Dlouhodobý hmotný majetek - Dlouhodobý nehmotný majetek - Dlouhodobý finanční majetek	Vlastní kapitál - Základní kapitál - Kapitálové fondy - Fondy ze zisku - Výsledek hospodaření minulých let - Hospodářský výsledek běžného období
Krátkodobý majetek - Zásoby - Dlouhodobé pohledávky - Krátkodobé pohledávky - Krátkodobý finanční majetek	Cizí kapitál - Rezervy - Dlouhodobé závazky - Krátkodobé závazky - Bankovní úvěry a výpomoci
Ostatní aktiva - Časové rozlišení	Ostatní pasiva - Časové rozlišení
Aktiva celkem	Pasiva celkem

Zdroj: upraveno podle [10]

3.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát, neboli výsledovka, je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité časové období. Podává informace o finanční výkonnosti účetní jednotky.

Výsledovka je obvykle strukturována do třech oblastí, ve kterých lze vyčíslit tři stupně výsledků hospodaření. Prvním stupněm je provozní výsledek hospodaření, kde se vykazují náklady a výnosy související s hlavní činností podniku. Ve finančním výsledku hospodaření se zobrazují takové náklady a výnosy, které souvisejí zejména se zhodnocením a opatřováním zdrojů financování. V mimořádném výsledku hospodaření se pak vykazují výsledky nahodilých událostí, jež nejsou plně pod kontrolou účetní jednotky.

V praxi lze výkaz zisků a ztrát sestavit ve dvou formách, a to ve formě druhové a účelové. Záleží na způsobu členění nákladů v provozní oblasti. Způsob sestavování výsledovky záleží na účetní jednotce, avšak v naprosté většině případů je výsledovka sestavována v druhovém členění.

Druhové členění sleduje, jaké druhy nákladů byly vynaloženy (např. spotřeba materiálu, odpisy strojů a budov, mzdové náklady apod.).

Účelové členění sleduje, na jaký účel byly náklady vynaloženy (např. na výrobu, na zajištění správy a řízení a na odbytu). [5]

3.3 Příloha

V příloze účetní jednotka uvádí takové informace, které doplňují a zpřesňují údaje uvedené v účetních výkazech, nebo údaje, jež tyto výkazy neobsahují, ale pro uživatele účetní závěrky jsou významné. [7]

V České republice je obsah přílohy stanoven zákonem o účetnictví v § 18 odst. 1 písm. c). Podrobněji je pak obsah přílohy vymezen ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. v § 39.

Základní struktura přílohy může vypadat takto:

- obecné údaje o účetní jednotce,
 - informace o použitých účetních metodách, zásadách a způsobech oceňování,
 - doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztráty,
 - přehled o CF a přehled o vlastním kapitálu, pokud nejsou samostatnými výkazy.
- [5]

3.4 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow) podává informace o peněžních tocích v průběhu účetního období a je východiskem pro řízení likvidity v podniku. Peněžními toky jsou zde přírůstky (příjmy) a úbytky (výdaje) peněžního prostředku a jejich ekvivalentů. Za peněžní prostředky lze považovat hotovost včetně cenin, peněžní prostředky na účtu a peníze na cestě. Mezi peněžní ekvivalenty lze pak zařadit krátkodobý likvidní majetek, jenž je pohotově směnitelný za předem známou částku peněz, a u kterého je jen nepatrné riziko, že změní svou hodnotu. [5], [10]

Peněžní toky jsou vykazovány odděleně za činnost provozní, investiční a finanční. Provozní činností jsou základní výdělečné činnosti podniku a ostatní činnosti nespádající do investičních nebo finančních činností.

Investiční činností se rozumí pořízení a vyřazení dlouhodobého majetku, činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí apod.

Finanční činnosti zahrnují dlouhodobé financování podniku, jak z vlastních zdrojů, tak i z dlouhodobých cizích zdrojů. [4]

Při sestavování výkazu lze použít metodu přímou nebo nepřímou. Podstatou přímé metody je důkladná evidence všech příjmů a výdajů za jednotlivé činnosti, které jsou uvedeny ve výkazu.

Nepřímá metoda je založena na úpravě výsledku hospodaření o transakce, které jsou jeho součástí, ale zároveň nejsou peněžním příjmem či výdajem a naopak o transakce, jež nejsou jeho součástí, ale jsou příčinou pří toku či odtoku peněžních prostředků. Jedná se například o nepeněžní operace, změny stavu zásob apod. [5]

3.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

V přehledu o změnách vlastního kapitálu jsou informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých položek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. Má poskytovat podrobnější informace o transakcích, které přímo ovlivňují velikost a strukturu vlastního kapitálu. [5]

4 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA A ZÁVĚRKA V TRAFFIC, A. S.

Velkoobchod Traffic působí na českém trhu již od roku 1993, nejprve jako soukromá firma vedená fyzickou osobou a od roku 2003 pod názvem Traffic, a. s. jako akciová společnost. Firma vznikla zapsáním do obchodního rejstříku vedeného u Okresního soudu v Hradci Králové na pobočce v Pardubicích. V současné době je jedním z největších velkoobchodů v ČR.

Hlavní náplní společnosti je velkoobchodní činnost v oblasti tabákových výrobků, potravin a doplňkového sortimentu. V současnosti společnost zásobuje každý měsíc zhruba 4 000 zákazníků. Především jde o obchody s potravinami, čerpací stanice, tabáky, velkoobchody, a to v oblastech východní Čechy, jižní Morava a přilehlé okresy. Zásobování probíhá ze dvou distribučních center v Pardubicích a v Brně s celkovou skladovou plochou přes 8 000 m².

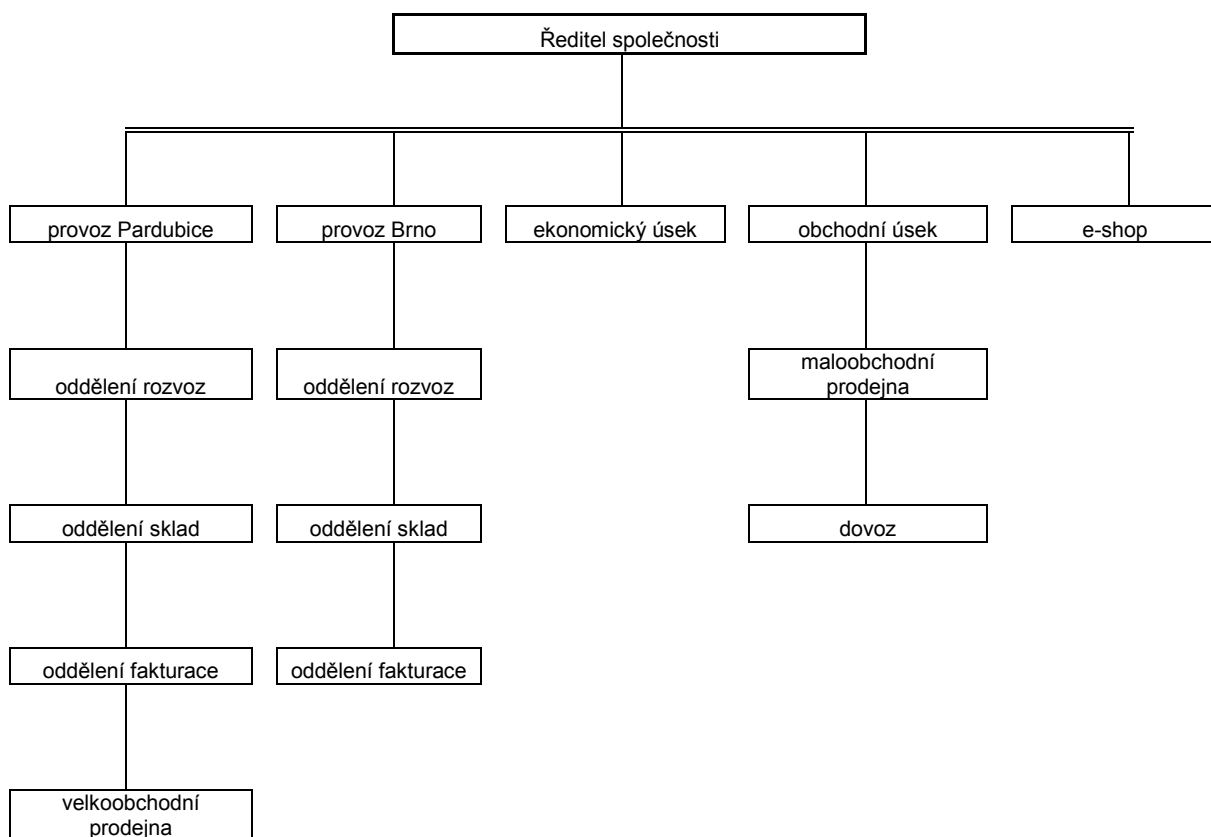
V roce 2006 společnost odkoupila část podniku, včetně zaměstnanců, od fyzické osoby Pavel Halbrštát – TRAFFIC. Firma se tak rozšířila nejen v Pardubicích, ale byla otevřena také nová pobočka v Brně a maloobchodní prodejna tabáku v Pardubicích. Tím výrazně vzrostl počet zákazníků a pole působnosti. Sortiment firmy se rozšířil na další komodity např. z oblasti potravin, nápojů, telefonních karet apod., což mělo za následek rapidní nárůst obrátů a následně i ziskovosti. V roce 2006 byl obrat firmy 1 290 000 000 Kč a v roce 2007 již 2 754 000 000 Kč.

Do poloviny roku 2007 podnikala firma pouze v pronajatých prostorech. Od druhé poloviny roku 2007 se však společnost přestěhovala do svých nově vybudovaných moderních prostor, které se nachází na adrese Pardubice, Fáblovka 568. V pronájmu zůstala pouze pobočka v Brně a prodejna trafiky v centru Pardubic.

I přes nepříznivé podmínky spojené s hospodářskou krizí v letech 2009 a dále, se společnosti podařilo proti minulému období nejen udržet ale i navýšit dosažený obrat, který v těchto letech činil cca 3 000 000 000 Kč ročně.

Vzhledem k neustálé snaze zlepšit služby zákazníkům otevřela společnost v prosinci roku 2013 nový internetový obchod. Díky tomu se výrazně rozšířil sortiment i množství skladovaného zboží a společnost tak zároveň využila rezervy ve svých skladovacích prostorech. Vzrostl také počet odběratelů. Přes vynaložené náklady a předpokládanou počáteční ztrátovost tohoto projektu, počítá společnost do budoucna s navýšením obrátů i zisků.

Společnost zaměstnává celkem 115 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr. Podniková struktura firmy Traffic, a. s. je zobrazena na obrázku 15. [8]

Obrázek 15: Podniková struktura firmy Traffic, a. s.

Zdroj: [8]

4.1 Účetní uzávěrka

Společnost Traffic podléhá jako akciová společnost povinnému auditu a z toho plyne, že termín pro dokončení účetní závěrky a pro podání daňového přiznání se posouvá až na konec června následujícího roku.

Přípravné práce však začínají již koncem ledna. V tomto období je již zaúčtována většina běžných dokladů uzavíraného období, a proto je možné začít s uzavěrkovými pracemi. Vzhledem k tomu, že společnost Traffic používá přibližně 120 rozvahových účtů, je tato práce náročná a dlouhodobá.

4.1.1 Oceňování a způsob účtování majetku a zásob

Majetek

Ve společnosti Traffic je majetek oceňován pořizovací cenou. Ta obsahuje cenu pořízení a náklady související s pořízením (doprava, clo apod.). Majetek pořízený v cizí měně se pak oceňuje v korunách přepočtených pevným kurzem ČNB. Součástí pořizovací ceny je i technické zhodnocení provedené v prvním roce odepisování.

V následující tabulce 3 je zobrazen majetek společnosti Traffic a jeho evidence.

Tabulka 3: Majetek společnosti Traffic, a. s. a jeho evidence

Majetek	Analytický účet	Stav k 31. 12. 2012 v Kč
Software nad 60tis.	013-100	134 010
Software 50tis.-60tis.	013-200	82 117
Stavby	021-100	68 544 715
Soubory movitých věcí - stroje a přístroje	022-100	4 064 858
Soubory movitých věcí - dopravní prostředky	022-200	32 610 425
Soubory movitých věcí - inventář	022-300	2 280 308
Soubory movitých věcí - 30tis.-40tis.	022-400	827 232
Pozemky	031-100	16 938 223

Zdroj: upraveno podle [8]

Při účtování o odpisech se společnost Traffic řídí zákonem o daních z příjmu a zákonem o účetnictví. Drobný hmotný majetek v pořizovací ceně do 30 000 Kč je účtován přímo do spotřeby na účet 501-500 – *Spotřeba drobného majetku* a dále je veden v operativní evidenci.

Hmotný majetek v pořizovací ceně 30 000 Kč – 40 000 Kč eviduje společnost na účtu 022-400 - *Soubory movitých věcí* a odepisuje ho na 24 měsíců od doby uvedení do užívání.

Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně nad 40 000 Kč je veden na účtech 021 - *Stavby* a 022 – *Soubory movitých věcí* s příslušnou analytikou. U tohoto majetku jsou

nastaveny odlišné účetní a daňové odpisy. Účetní odpisy jsou ve firmě stanoveny individuálně, dle předpokládané životnosti majetku. Daňové odpisy jsou dány zákonem. [8]

Zásoby

Z hlediska zásob se ve firmě Traffic jedná hlavně o nakupované zboží. O pohybu tohoto zboží je vedena skladová evidence. Při oceňování zásob na skladě je pak používán vážený aritmetický průměr.

Účtování o zásobách zboží zde probíhá způsobem B. Zboží na skladě je na konci každého měsíce přeúčtováno z účtu *504-100 – Prodané zboží* na účet *132-100 – Zboží na skladě a v prodejnách*. K poslednímu dni v měsíci je tím v nákladech na *504-100* pouze skutečně prodané zboží a na účtu *132-100* stav zboží na skladě. Účetní jednotka tak má každý měsíc přehled o stavu zásob a vynaložených nákladech.

Zboží použité pro spotřebu firmy, např. toaletní papír, známky apod., je na základě výdejky přeúčtováno interním dokladem z účtu *504-100* na příslušné nákladové účty *501, 518*.

Vedlejší náklady spojené s pořízením zboží, jako je doprava, clo a další náklady neznámé v okamžiku přijetí zboží na sklad, jsou účtovány v průběhu roku na základě daňového dokladu na analytický účet *504-101 – Vedlejší náklady na pořízení zboží* a k 31. 12. jsou přeúčtovány na analytický účet *132-200 – Zboží na skladě a v prod. – vedlejší náklady* a teprve podle vzorce rozpuštěny zpět do nákladů.

Ostatní zásoby, zejména kancelářské potřeby a drobný majetek v ceně do 30 000 Kč, jsou účtovány přímo do spotřeby. Výjimku tvoří drobný majetek neuvedený do užívání, jenž se účtuje na analytický účet *112*. Ke konci roku je provedena kontrola zásob zaúčtovaných v průběhu roku do nákladů. V případě, že zůstaly některé zásoby nespotřebované, je jejich hodnota přeúčtována z účtu *501* na účet *112*.

Důležitou položkou zásob jsou ve společnosti Traffic také pohonné hmoty. Firma má ve svém areálu vlastní čerpací stanici a pohonné hmoty jsou využívány výhradně pro potřebu firmy. O pohonných hmotách se účtuje způsobem A při nákupu na analytický účet *112-200 – Materiál na skladě – pohonné hmoty* a vždy k poslednímu dni v měsíci jsou dle měsíčního přehledu o spotřebě dle jednotlivých automobilů účtovány na analytický účet účtu *501*. [8]

V následující tabulce 4 je zobrazen vývoj stavu zásob od roku 2010 do roku 2012.

Tabulka 4: Vývoj zásob ve společnosti Traffic, a. s.

Účet	Stav k 31. 12. 2010 v Kč	Stav k 31. 12. 2011 v Kč	Stav k 31. 12. 2012 v Kč
112 - Materiál na skladě	283 790	299 485	325 115
132 - Zboží na skladě a v prodejnách	136 095 090	114 112 392	137 984 994
Zásoby celkem	136 378 880	114 411 877	138 310 109

Zdroj: upraveno podle [8]

4.1.2 Inventarizace majetku a zásob

Účetní společnost nejprve vypracuje časový harmonogram závěrkových prací, který napomáhá k větší jistotě, že nebude nic opomenuto.

Termíny fyzických inventur zásob a majetku jsou již v prosinci dohodnuty s ostatními odděleními, především s oddělením skladu. Inventury probíhají vždy mimo provozní dobu, aby nenarušovaly chod firmy a byl čas na jejich správné provedení.

Celková inventura zboží a ostatních zásob se koná dle směrnic čtyřikrát ročně. Inventury k 31. 12. se účastní i auditor společnosti, aby byla zajištěna kontrola nad její správností. Kromě celkových inventur firma provádí ještě dílčí inventury, při kterých není kontrolováno všechno zboží, ale jen vybrané komodity, zejména alkohol a tabákové výrobky. Společnost tak předchází větším mankům.

Po ukončení fyzické inventury se vyčíslí a překontrolují zjištěné inventarizační rozdíly. Překontroluje se například to, zda nedošlo pouze k záměně jednoho druhu zboží za jiný, např. Mattoni jemně perlivá za Mattoni perlivou apod. Poté se již vyčíslí konečné rozdíly, na jejichž základě vzniká manko nebo přebytek. Ve směrnici společnosti je přímo určena procentní výše zjištěného rozdílu, která se považuje za manko do normy a účtuje se na analytický účet 504-103 – *Manka na zboží do limitu*. Například u motorové nafty činí manko do normy 0,40 % z celkového ročního výdeje.

U ostatních mank se posoudí, zda je možné zjistit viníka. Pokud ano, předepíše se mu toto manko k úhradě. V opačném případě se manko proúčtuje na účet 549 – *Manka a škody z provozní činnosti*. Vzniklý přebytek se pak účtuje do ostatních provozních výnosů na účet 648.

Podobným způsobem probíhá inventura u hmotného majetku, cenin, drobného majetku neuvedeného v rozvaze apod. Vzhledem k velkému množství majetku a zásob se fyzických inventur účastní většina zaměstnanců firmy. [8]

V tabulce 5 je znázorněno vypořádání inventarizačního rozdílu v roce 2012.

Tabulka 5: Vývoj zásob ve společnosti Traffic, a. s.

Název případu	MD	Dal	Částka v Kč
Manko do normy	504-103	504-100	59 679
Zjištěný přebytek	504-100	648-200	2 643
Předpis náhr. manka zaměstnanci	335-300	648-400	32 220
Splátka manka srážkou ze mzdy	331-100	335-300	32220

Zdroj: upraveno podle [8]

4.1.3 Inventarizace pohledávek a závazků

Společnost Traffic vykázala k 31. 12. 2012 stav pohledávek z obchodního styku ve výši 86 360 000 Kč. Z toho pohledávky v cizí měně činily 491 000 Kč. Tyto pohledávky v cizí měně byly přepočteny platným kurzem ČNB k 31. 12. 2012.

Vlastní inventarizace pohledávek začíná v průběhu ledna, kdy společnost rozešle jednotlivým odběratelům seznam pohledávek k ověření a odsouhlasení. Tyto odsouhlasené seznamy slouží jako podklad k dokladové inventuře pohledávek.

Podobným způsobem probíhá také inventarizace závazků, které k 31. 12. 2012 činily 164 303 000 Kč. [8]

S inventarizací pohledávek úzce souvisí tvorba opravných položek k pohledávkám a odpisy pohledávek.

4.1.4 Tvorba opravných položek k pohledávkám a odpis pohledávek

Společnost tvoří opravné položky dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Účetní jednotka si vyhotoví přehled o pohledávkách, ke kterým je možné tvořit opravné položky a podle doby od jejich splatnosti a podle uvedených právních předpisů vypočítá výši opravné položky.

V tabulce 6 jsou znázorněny opravné položky k 31. 12. 2012.

Tabulka 6: Opravné položky v Traffic, a. s. k 31. 12. 2012

Opravná položka v procentech	Pohledávky celkem v Kč	Opravné položky celkem v Kč
Opravná položka 20%	159 239	31 848
Opravná položka 33%	35 024	11 558
Opravná položka 66%	110 555	72 966
Opravná položka 100%	247 724	247 724
Celkem	552 542	364 096

Zdroj: upraveno podle [8]

Po konzultaci s auditorem společnosti byly v minulých účetních obdobích vytvořeny i účetní opravné položky. Jedná se o opravné položky k pohledávkám za spojenými osobami z titulu půjček zahraniční společnosti. Při dokladové inventuře k těmto pohledávkám bylo zjištěno, že dosud nebyly uhrazeny. Protože uvedené půjčky byly poskytnuty v cizí měně, byla jejich hodnota přepočítána kurzem k 31. 12. 2012. Tím musely být přepočteny i účetní opravné položky, protože se při jejich tvorbě vždy vychází z aktuální hodnoty pohledávky. K zásobám účetní jednotka Traffic opravné položky netvoří.

V roce 2012 nevznikl společnosti Traffic důvod k odpisu pohledávek.

4.1.5 Časové rozlišení

V obchodních společnostech jako je firma Traffic jsou v praxi položky časového rozlišení velmi významným a často používaným nástrojem účetnictví. Dále jsou popsány účty časového rozlišení, které firma v roce 2012 používala.

O nákladech příštích období společnost účtuje na analytickém účtu 381-101. Na tomto účtu byly evidovány položky, jež v roce 2012 byly vyfakturovány, ale nákladově se týkaly až dalšího účetního období. Jednalo se především o reklamní služby, provoz webových stránek, nájemné, předplatné apod. V následujícím účetním období firma tyto položky přeúčtovala z účtu 381-101 na příslušné nákladové účty. K 31. 12. 2012 činil zůstatek účtu nákladů příštích období 1 038 062 Kč.

O výdajích příštích období je účtováno na analytickém účtu 383-100 na straně DAL. V roce 2012 na tomto účtu společnost účtovala například o nákladech na telefonní služby za prosinec 2012 a dále o poradenství, provizích a ostatních službách, jež byly spotřebovány v roce 2012, ale vyfakturovány až v následujícím roce. V roce 2013 byly faktury za tyto služby zaúčtovány na MD účtu 383-100. K 31. 12. 2012 činil zůstatek účtu výdajů příštích období 216 512 Kč.

Příjmy příštích období jsou účtovány na účet 385-100. V roce 2012 zde byly účtovány především známé částky bonusů poskytnutých od dodavatelů za odebrané zboží. Opravný daňový doklad byl tedy přijat v roce 2013, ale výnos vznikl již v roce 2012. K 31. 12. 2012 činil zůstatek účtu příjmů příštích období 4 460 913 Kč. [8]

O výnosech příštích období v roce 2012 nebylo účtováno.

4.1.6 Dohadné položky

Stejně jako položky časového rozlišení, i dohadné položky jsou pro obchodní společnost velmi důležitým nástrojem účtování.

O *dohadných položkách aktivních* společnost účtuje na účtu 388-100. V roce 2012 zde byl zachycen především odhad nevyplacených bonusů, na které budou dodavateli vystaveny opravné daňové doklady. V roce 2012 bylo účtováno na MD mínusem 504-200 a na DAL mínusem 388-100. V roce 2013 pak bylo účtováno na MD mínusem 388-100 a na straně DAL mínusem 321-100. K 31. 12. 2012 činil zůstatek účtu dohadných položek aktivních 487 000 Kč.

O *dohadných účtech pasivních* je účtováno na účtu 389-100 a v roce 2012 zde byl zachycen zejména odhad spotřeby elektrické energie za období od dubna 2012 do prosince 2012, která byla vyfakturována až v květnu 2013. Dále se zde účtovalo o odhadu spotřeby vodného a stočného za období od ledna 2012 do prosince 2012, nevyfakturovaném odvozu odpadu apod. K 31. 12. 2012 byl zůstatek na dohadných účtech pasivních 796 851 Kč. [8]

4.1.7 Výpočet a zaúčtování odložené daně

Společnost Traffic účtuje o odložené dani z důvodu rozdílných účetních a daňových odpisů. Účetní zůstatková cena majetku je vyšší než daňová, a proto je účtováno o odloženém daňovém závazku. V tabulce 7 je znázorněn postup při výpočtu odložené daně.

Tabulka 7: Postup při výpočtu odložené daně v Traffic, a. s.

Účetní ZC majetku	66 500 777,50 Kč
Daňová ZC majetku	52 089 355,50 Kč
Rozdíl (základ odložené daně)	14 411 422,00 Kč
Odložený daňový závazek (19 % sazba daně)	2 738 170,18 Kč
Odložený daňový závazek z minulých let	2 747 587,92 Kč
K doúčtování v roce 2012	- 9 417,74 Kč

Zdroj: upraveno podle [8]

Jak je vidět v tabulce 6, v roce 2012 vznikl společnosti Traffic odložený daňový závazek ve výši 2 738 170, 18 Kč. Odložený závazek z minulých let byl však ve výši 2 747 587, 92 Kč, a proto k doúčtování v roce 2012 zbylo -9 417, 74 Kč. Tento odložený daňový závazek byl zaúčtován na MD účtu 592-100 – *Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená* a na straně Dal účtu 481-100 – *Odložený daňový závazek a pohledávka*.

4.1.8 Výpočet a zaúčtování splatné daně

Postup výpočtu splatné daně je znázorněn v tabulce 8.

Tabulka 8: Postup při výpočtu splatné daně v Traffic, a. s.

HV ke zdanění	11 562 407,79
+ odložená daň	-9 417,74
+ nedaňové náklady	1 558 562,37
+ nedaňové odpisy	6 381 593,30
- daňové odpisy	-6 357 059,57
- dary	-112 000,00
Základ daně	13 024 086,15
DPPO 19%	2 474 576,37
Zálohy	-2 993 000,00
Přeplatek na dani	-518 423,63

Zdroj: upraveno podle [8]

Jak je v tabulce vidět, v roce 2012 vznikla společnosti Traffic daňová povinnost ve výši 2 474 576, 37 Kč. Jelikož ale zaplacené zálohy na DPPO činily 2 993 000 Kč, vznikl přeplatek na dani ve výši 518 423, 63 Kč.

4.2 Účetní závěrka

Jak již bylo zmíněno, společnost Traffic, a. s. podléhá povinnému auditu, z čehož vyplývá, že účetní závěrku musí sestavovat v plném rozsahu. Tato účetní závěrka tedy musí obsahovat rozvahu, výkaz zisků a ztrát a přílohu. Společnost Traffic dále sestavuje přehled o změnách vlastního kapitálu. Výkaz Cash flow firma k účetní závěrce nepřikládá.

4.2.1 Rozvaha

V tabulce 9 je zobrazena rozvaha společnosti Traffic za rok 2012.

Tabulka 9: Rozvaha společnosti Traffic, a. s. za rok 2012

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	370832	46024	324808	321458
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002			0	
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	125800	42015	83785	86923
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek až 12) (ř. 05)	004	286	250	36	17
B. I.	1. Zřizovací výdaje	005	34	34	0	0
	2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006			0	
	3. Software	007	216	216	0	17
	4. Ocenitelná práva	008			0	
	5. Goodwill	009			0	
	6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010			0	
	7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	36		36	
	8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012			0	
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek až 22) (ř. 14)	013	125334	41765	83569	86726
B. II.	1. Pozemky	014	16938		16938	16938
	2. Stavby	015	68545	12423	56122	58411
	3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	39783	29342	10441	11286
	4. Pěsitelské celky trvalých porostů	017			0	
	5. Základní stádo a tažná zvířata	018			0	
	6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019			0	
	7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	68		68	91
	8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021			0	
	9. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022			0	
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek až 30) (ř. 24)	023	180	0	180	180
B. III.	1. Podíly v ovládaných a řízených osobách	024			0	
	2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025			0	

	3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	180		180	180
	4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027			0	
	5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028			0	
	6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029			0	
	7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030			0	
C.		Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	239036	4009	235027	229893
C. I.		Zásoby (ř. 33 až 38)	032	139027	0	139027	114412
C. I. 1.		Materiál	033	325		325	299
	2.	Nedokončená výroba a polotovary	034			0	
	3.	Výrobky	035			0	
	4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	036			0	
	5.	Zboží	037	137985		137985	114113
	6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	717		717	
C. II.		Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	0	0	0	0
C. II. 1.		Pohledávky z obchodních vztahů	040			0	
	2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	041			0	
	3.	Pohledávky - podstatný vliv	042			0	
	4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043			0	
	5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044			0	
	6.	Dohadné účty aktivní	045			0	
	7.	Jiné pohledávky	046			0	
	8.	Odložená daňová pohledávka	047			0	
C. III.		Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	98347	4009	94338	105726
C. III. 1.		Pohledávky z obchodních vztahů	049	86360	364	85996	93898
	2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	050			0	
	3.	Pohledávky - podstatný vliv	051			0	
	4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	052			0	
	5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053			0	
	6.	Stát - daňové pohledávky	054	4573		4573	4158
	7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	771		771	740
	8.	Dohadné účty aktivní	056	487		487	1152
	9.	Jiné pohledávky	057	6156	3645	2511	5778
C. IV.		Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	1662	0	1662	9755
C. IV. 1.		Peníze	059	343		343	9635
	2.	Účty v bankách	060	1319		1319	120
	3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061			0	
	4.	Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	062			0	
D. I.		Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	5996	0	5996	4642

D. I.	Náklady příštích období	064	1535	1535	842
1.	Komplexní náklady příštích období	065		0	
3.	Příjmy příštích období	066	4461	4461	3800

Označení	PASIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	5	6
	PASIVA CELKEM (ř. 68 + 85 + 118)	067	324808	321458
A.	Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 78 + 81 + 84)	068	98431	89343
A. I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	20000	20000
A. I. 1.	Základní kapitál	070	20000	20000
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071		
3.	Změny základního kapitálu	072		
A. II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 77)	073	-366	-366
A. II. 1.	Emisní ážio	074		
2.	Ostatní kapitálové fondy	075		
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	-366	-366
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	077		
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (ř. 79 + 80)	078	4000	400
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	079	4000	400
2.	Statutární a ostatní fondy	080		
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 82 + 83)	081	65709	52461
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	082	65709	52461
2.	Neuhrazená ztráta minulých let (-)	083		
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-) /ř. 01 - (+ 69 + 73 + 78 + 81 + 85 + 118)	084	9088	16848
B.	Cizí zdroje (ř. 86 + 91 + 102 + 114)	085	226160	231699
B. I.	Rezervy (ř. 87 až 90)	086	0	0
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních předpisů	087		
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	088		
3.	Rezerva na daň z příjmů	089		
4.	Ostatní rezervy	090		
B. II.	Dlouhodobé závazky (ř. 92 až 101)	091	5054	12246
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	092		
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	093		
3.	Závazky - podstatný vliv	094		
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	095		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	096		

6.	Vydané dluhopisy	097		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	098		
8.	Dohadné účty pasivní	099		
9.	Jiné závazky	100	2316	9498
10.	Odložný daňový závazek	101	2738	2748

Zdroj: [8]

Velmi důležitou položku v rozvaze společnosti Traffic představuje řádek 032. V tomto řádku je zobrazen stav zásob. Vzhledem k tomu, že Traffic je obchodní společnost, zásoby jsou pro ni nejdůležitějším aktivem. V roce 2012 byla hodnota zásob 139 027 tis Kč, což představuje poměrně výrazný nárůst oproti minulému období, kdy jejich hodnota činila 114 412 tis Kč. Celkem v roce 2012 zásoby činily více než třetinu celkových aktiv společnosti. V následujících letech lze očekávat ještě výraznější nárůst položky zásob, a to z důvodu otevření nového internetového obchodu bigbig.cz.

Dalším důležitým aktivem jsou pohledávky z obchodních vztahů, které lze najít v řádku 049. Ve sloupci brutto jsou zobrazeny celkové pohledávky za rok 2012, jež činily 86 360 tis. Kč. Sloupec korekce pak představuje výši opravných položek k pohledávkám, jež v roce 2012 činily 364 tis. Kč. Sloupec netto představuje výši pohledávek po odečtení opravných položek a ta v roce 2012 činila 85 996 tis. Kč.

V pasivech rozvahy jsou velmi důležitou položkou závazky z obchodních vztahů, které lze najít v řádku 103. Tyto závazky v roce 2012 činily 164 303 tis. Kč a pro společnost to znamenalo nárůst oproti předchozímu roku, kdy závazky z obchodních vztahů činily 144 752 tis. Kč.

4.2.2 Výkaz zisků a ztrát

V následující tabulce 10 je zobrazen výkaz zisků a ztrát firmy Traffic za rok 2012.

Tabulka 10: Výkaz zisků a ztrát společnosti Traffic, a. s. za rok 2012

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	01	2973465	3100692
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	2893457	3018794
+	Obchodní marže (ř. 01 - 02)	03	80008	81898
II.	Výkony (ř. 05 až 07)	04	14657	14088
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	14576	14088
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06		

3.	Aktivace	07	81	
B.	Výkonová spotřeba (ř. 09 + 10)	08	32987	28739
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	13970	11528
B. 2.	Služby	10	19017	17211
+	Přidaná hodnota (ř. 03 + 04 - 08)	11	61678	67247
C.	Osobní náklady (ř. 13 až 16)	12	45419	42140
C. 1.	Mzdové náklady	13	34500	30843
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	48	48
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	10170	10452
C. 4.	Sociální náklady	16	701	797
D.	Daně a poplatky	17	433	420
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	6382	6924
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (ř. 20 + 21)	19	1045	142
III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	821	142
III. 2	Tržby z prodeje materiálu	21	224	
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu (ř. 23 + 24)	22	179	0
F. 1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	36	0
F. 2	Prodaný materiál	24	143	
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	156	-2706
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	4938	6728
H.	Ostatní provozní náklady	27	1526	4080
V.	Převod provozních výnosů	28		
I.	Převod provozních nákladů	29		
*	Provozní výsledek hospodaření [ř. 11 - 12 - 17 - 18 + 19 - 22 - 25 + 26 - 27 + (-28) - (-29)]	30	13566	23259
IV.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31		60
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32		60
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (ř. 34 až 36)	33	0	0
VII. 1.	Výnosy z podílů ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34		
VII. 2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35		
VII. 3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36		
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37		
K.	Náklady z finančního majetku	38		
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39		
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40		
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (+/-)	41		
X.	Výnosové úroky	42	144	212
N.	Nákladové úroky	43	1091	1608

XI.	Ostatní finanční výnosy	44	1240	1285
O.	Ostatní finanční náklady	45	2305	2053
XII.	Převod finančních výnosů	46		
P.	Převod finančních nákladů	47		
*	Finanční výsledek hospodaření [(ř. 31 - 32 + 33 + 37 - 38 + 39 - 40 - 41 + 42 - 43 + 44 - 45 - (-46) + (- 47)]	48	-2012	-2164
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost (ř. 50 + 51)	49	2466	4247
Q. 1.	- splatná	50	2475	3929
Q. 2.	- odložená	51	-9	318
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (ř. 30 + 48 - 49)	52	9088	16848
XIII.	Mimořádné výnosy	53		
R.	Mimořádné náklady	54		
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti (ř. 56 + 57)	55	0	0
S. 1.	- splatná	56		
S. 2.	- odložená	57		
*	Mimořádný výsledek hospodaření (ř. 53 - 54 - 55)	58	0	0
W.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59		
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 52 + 58 - 59)	60	9088	16848
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 30 + 48 + 53 - 54)	61	11554	21095

Zdroj: [8]

Pro společnost Traffic jsou klíčové údaje obsaženy hned v prvních dvou řádcích výsledovky. V prvním řádku jsou zobrazeny tržby za prodej zboží, jež v roce 2012 činily 2 973 465 tis. Kč. V druhém řádku jsou pak zobrazeny náklady vynaložené na prodané zboží a ty činily 2 893 457 tis. Kč. Rozdílem těchto dvou řádků vyšla v řádku 03 obchodní marže za rok 2012 ve výši 80 008 tis. Kč.

Provozní výsledek hospodaření je zobrazen v řádku 30 a v roce 2012 činil 13 566 tis. Kč. Finanční výsledek hospodaření je zachycen v řádku 48 a ten byl v roce 2012 záporný a činil -2 012 tis. Kč. Součtem těchto dvou hospodářských výsledků a odečtením daně z příjmů za běžnou činnost vyšel výsledek hospodaření za běžnou činnost ve výši 9 088 tis. Kč. Mimořádný výsledek hospodaření je zobrazen v řádku 58 a v roce 2012 byl nulový.

Výsledek hospodaření je zobrazen v řádku 60 a v roce 2012 byl ve výši 9 088 tis. Kč, což pro společnost znamenalo výrazný pokles oproti předchozímu roku, kdy hodnota výsledku hospodaření činila 16 848 tis. Kč. Tento pokles byl způsoben především plánovaným zvýšením mzdových nákladů a nákladů na propagaci.

Na obrázku 16 je znázorněn vývoj výsledku hospodaření společnosti Traffic od roku 2006 do roku 2012.

Obrázek 16: Vývoj HV ve společnosti Traffic, a. s. v letech 2006-2012

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Příloha a přehled o změnách vlastního kapitálu

Zjednodušený přehled o změnách vlastního kapitálu za roky 2010–2012 je zobrazen v tabulce 11.

Tabulka 11: Přehled o změnách vlastního kapitálu v Traffic, a. s. v letech 2010-2012

Položka VK	stav v 2010 v tis. Kč	stav v 2011 v tis. Kč	stav v 2012 v tis. Kč
Základní kapitál	2000	20 000	20 000
Zákonný rezervní fond	400	400	4 000
Kapitálové fondy - oceňovací rozdíly	0	-366	-366
Výsledek hosp. minulých let	60 047	52 461	65 709
Výsledek hosp. běž. úč. obd	10 414	16 848	9 088
Celkem VK v tis. Kč	72 861	89 343	98 431

Zdroj: upraveno podle [8]

V červenci roku 2011 došlo ve společnosti Traffic k navýšení základního kapitálu o 18 000 000 Kč. Kvůli této změně musela firma navýšit také zákonný rezervní fond. Tento fond se podle stanov společnosti ročně doplňuje nejméně o 5 % z čistého zisku, a to až do dosažení výše 20 % základního kapitálu. Jak je v tabulce vidět, společnost Traffic navýšila zákonný rezervní fond v roce 2012 o 3 600 000 Kč. Tím se dostal zákonný rezervní fond na hodnotu 4 000 000 Kč, jež odpovídá 20 % základního kapitálu.

Příloha společnosti Traffic obsahuje velmi důležité informace, které jsou stanovené zákonem o účetnictví a doplňují výkazy účetní závěrky. Mezi tyto informace patří například údaje o představenstvu, dozorčí radě a zaměstnancích, použité metody, obecné účetní zásady a způsoby oceňování a odepisování, rozpis pohledávek a závazků a doplňující údaje k rozvaze a výsledovce.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vymezit jednotlivé úkony a procesy související s účetní uzávěrkou a závěrkou v obchodní společnosti.

V teoretické části práce byly nejdříve uvedeny základní pojmy, které jsou významné pro porozumění tématu účetní uzávěrky a závěrky. Informace k vypracování teoretických kapitol byly čerpány z odborné literatury. V této části práce se opakovaně objevoval jeden z požadavků na účetnictví, a to aby podávalo věrný a poctivý obraz o stavu účetní jednotky. Touto zásadou se musí řídit všechny účetní jednotky při sestavování účetní závěrky a při pracích, které tomuto okamžiku předcházejí. Dále byl vymezen právní rámec, podle kterého jsou účetní jednotky povinny postupovat. V teoretické části této práce byly také podrobně popsány všechny etapy předcházející sestavení účetní závěrky. Z hlediska obchodních společností patří mezi nejdůležitější etapy, které zde byly popsány, inventarizace majetku a závazků a dále závěrečné operace u zásob. V závěru teoretické části pak byly obsahově vymezeny jednotlivé účetní výkazy, které účetní závěrka obsahuje.

V praktické části práce byly teoretické poznatky ověřeny v praxi. Byla zde popsána účetní uzávěrka a účetní závěrka ve společnosti Traffic, a. s. za rok 2012. Po krátkém vymezení základních údajů o této firmě byly podrobně popsány všechny operace, které předcházely sestavení účetní závěrky za uvedený rok. Velká pozornost byla věnována inventarizaci a účtování o majetku a zásobách, jako klíčovým činnostem obchodních společností. V závěru této části byly znázorněny účetní výkazy, které společnost Traffic, a. s. za rok 2012 sestavila. Ke každému výkazu byla uvedena důležitá data, příp. také příčina jejich dosažení.

Při psaní této práce nebyly zjištěny žádné vážné nedostatky při sestavování účetní závěrky, které by ovlivnily věrný a poctivý obraz o stavu účetní jednotky. Společnost se při účetních operacích na konci účetního období řídí základními předpisy. Jako nedostatek, který byl při zpracování této práce spatřen, by se dalo zmínit například nevypracování výkazu Cash flow v roce 2012. I když se nejedná o povinnou součást účetní závěrky v plném rozsahu, v praxi se tento výkaz ve většině případů přikládá. Společnost Traffic, a. s. tento výkaz nesestavuje po dohodě s auditorem, nicméně tento výkaz by byl zcela jistě pro firmu přínosem. Dále by se ve společnosti dala zlepšit práce s daty. Především by bylo vhodné využívat ve větší míře program Microsoft Excel a jeho funkce a tabulky. Práce na konci účetního období by se tak s největší pravděpodobností zjednodušily a zrychlily a data a výpočty by byly uchovány pro společnost v přehlednější podobě.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] DUŠEK, Jiří. Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle. 6. vydání. Praha: Grada, 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-4060-7.
- [2] HROUDA, P.; RUBÁKOVÁ, V. Účetnictví pro úplné začátečníky 2013. 7. vydání. Praha: Grada, 2013, 192 s. ISBN 978-80-247-4634-0.
- [3] KOCH, J. Účetní závěrka podnikatelů: za rok 2013. Český Těšín: Poradce, 2013, 167 s. ISBN 978-80-7365-345-3.
- [4] KOCHOVÁ, A. Daně, účetnictví-vzory a případy: daňové přiznání a účetní závěrka. Český Těšín: Poradce, 2003, 3/2003. ISSN 1213-9270.
- [5] KYNCLOVÁ, D. Účetní závěrka v příkladech. Brno: Computer Press, 2007, 201 s. ISBN 978-80-251-1565-7.
- [6] MÁČE, M. Účetnictví a finanční řízení. Praha: Grada, 2013, 552 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
- [7] MÜLLEROVÁ, Libuše. Účetnictví podnikatelů. 3., aktualiz. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 168 s. ISBN 978-80-245-1747-6.
- [8] Podnikové dokumenty
- [9] RUBÁKOVÁ, V. Praktické účetní případy 2013: příklady účtování na všech účtech. Praha: Grada, 2013, 165 s. ISBN 978-80-247-4635-7.
- [10] RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada, 2010, 144 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [11] RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2013. 13. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2013, 1112 s. ISBN 978-80-7263-793-5.
- [12] STROUHAL, J. Účetní závěrka. 2. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011, 304 s. ISBN 978-80-7357-692-9.
- [13] SVATOŠOVÁ, J.; TRÁVNÍČKOVÁ, J. Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele 2012. Olomouc: Anag, 2012, 367 s. ISBN 978-80-7263-729-4.